Ticaret odaaı gizli satış yapan tacirleri takibediyor

AKŞAM

Sene 25 — No. 8659 — Fiati her yerde 5 kuruş — CUMARTESİ 28 Teşrinisani 1942 — Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam Matbaası

Belediyenin geliri ve masrafları

Şehir hizmetlerini tamamile karşılayabilmek için yeni bir varidat kanununa lüzum vardır

İstanbul — hususiyeti itibarile — diğer büyük şehirlerimizden farklı vasıflarda olduğundan idare makinesinin en büyük yükünü belediyenin meşgul olduğu işler teşkil ediyor. Son zamanlarda şehir nüfusunun bir milyona yaklaşması belediye işlerini büsbütün arttırmıştır.

Fakat belediye teşkilâtının, şehrin sıhhatine, temizliğine, imar ve inşa faaliyetine, itfaiye ve saireye taallûk eden vazife ve hizmetleri ne gibi kanunî ve malî imkânlarla başarmak mecburiyetinde kaldığını, yakından tetkik etmeden evvel, şehir işlerinin seyri etrafında hüküm vermek isabetli bir görüş mahsulü olamaz. Bu yapılacak tetkikler, tahmin edildiği kadar basit değildir. Muhtelif kanunî ve nizamî mevzuların birbirlerile rabıtalarını, kanunen belediyenin yapmağa mecbur olduğu vazifeleri, gelirlerini iyice bilmek lâzımdır.

Bugün elde mevcut olan 930 tarihli belediye kanununa kadar medenî bir belediye teşkilâtının vazife ve salâhiyetlerinin hududu tâyin ve tesbit edilmemişti.

Yeni belediye kanununun bilhassa on beşinci maddesi belediyelerin gerek mecburî, gerek ihtiyarî mahiyette olarak yapacakları işleri tasrih etmiş, bu suretle halkın Cumhuriyet belediyesinden beklediği hizmetler birer birer gösterilmiştir. Ancak kanun, şehir hizmetlerini tâyin ve tesbit ederken diğer taraftan belediyenin hak ve salâhiyetlerini, gelir kaynaklarını da tâyin ve tahdit etmiştir. Demek oluyor ki kanun, bir taraftan belediyeye yeni külfetler yüklerken varidatını da düşünmüştür.

Fakat belediye kanununun gelire taallûk eden kısmı çok umumî mahiyettedir: Belediye, kanunen kendisine yüklenen işleri başarabilecek gelir kaynaklarını bulabilmek için diğer bir kanundan, «Belediye vergi ve resimleri kanunu» ndan istifade etmek mecburiyetindedir. Halbuki bu ikinci kanun, belediye kanunundan yedi sene evvel, 340 tarihinde neşredilmiştir.

Bu da gösteriyor ki bugün hâlâ meriyette bulunan (Belediye vergi ve resimleri kanunu) daha evvelki mevzuata göre yapıldığından, yedi sene sonra tanzim ve kabul edilen Belediye kanununun ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktır.

Çünkü 930 kanuniyle Belediyeye çok geniş faaliyet ve hizmet sahaları açıldığı halde (Belediye vergi ve resimleri kanunu) nun kabul ettiği gelir kaynaklarile bu işleri başarmak kabil olmuyor. 12 senelik tecrübe, bunu tamamile ispat etmiştir. Netekim İstanbul kadar nüfusu olan Avrupa şehirlerinin yetmiş, seksen milyonluk gelirlerine mukabil İstanbul Belediyesinin varidatı 7 milyon raddesindedir. Bu bütçe ile İstanbul gibi geniş ve nüfusu çok bir şehrin bütün ihtiyaçlarını temin etmek mümkün olmadığı meydandadır.

Gelir bakımından bu kadar cılız olan bu kanunun — ihtiva ettiği diğer hükümleri bakımından da — birçok mahzurları vardır: Kanun, gelir kaynaklarını çok dağıtmakla beraber Belediyeye büyük bir varidat da temin etmemektedir. Kanunda gösterilen 30 kadar gelir membaı, mükellefi birçok kayıtlara tabi tuttuğu gibi, Belediye teşkilâtını da füzulî birçok muameleler içinde boğulmağa mecbur ediyor.

Bu kanunda varidat olarak gösterilen birçok membalar, esasen sonradan çıkan kanunlarla lâğvedilmiş hususlara taallûk ediyor. Meselâ okka, dirhem ve kantarın kullanılması başka bir kanunla menedildiği halde bunların resimleri hâlâ nazariye olarak bakidir. Diğer varidat membaları da çok zayıftır: Bütün şehirde numara resminden alınan rüsum 3000, ölçü ve ölçekler resmi 1600, köpek resmi de 900 lira gibi çok küçük yekûnlara taallûk ediyor. Bunları tahakkuk ve tahsil etmek için sarfedilen emek ve masrafların ne kadar faydasız olduğu da şüphesizdir.

Görülüyor ki Belediye kanununun tesbit ettiği vazifeleri yapmak, — hususile bugünkü hayat şartları ve fiatlerin artışı karşısında — bu eski gelir kaynaklarile Belediye makinesini döndürmek mümkün değildir. Çünkü bugün Belediyenin eline geçen para, senede yedi, sekiz milyon liradan ibaret olduğu halde, Belediyenin yapmağa mecbur olduğu işleri tahakkuk ettirebilmek için on milyon liraya ihtiyaç görülmektedir.

Şu halde şehir hizmetlerini tamamile karşılıyabilmek, Belediye kanununun çerçevesi dahiline giren işleri yürütebilmek için bugünkü şartlara uygun yeni bir varidat kanununun tanzimi artık bir zaruret haline gelmiştir.

Erzurum - Sarıkamış demiryolu yapılacak

Ankara 27 (Telefonla) — Erzurumla Sarıkamış arasında demiryolu yapılacaktır. Nafia Vekâleti bu hususta bir kanun projesi hazırlamağa başlamıştır. Takriben 120 kilometre uzunluğunda olan bu hattın 5 - 6 milyon liraya malolacağı tahmin edilmektedir.

Bu harbin sonunda: (14)

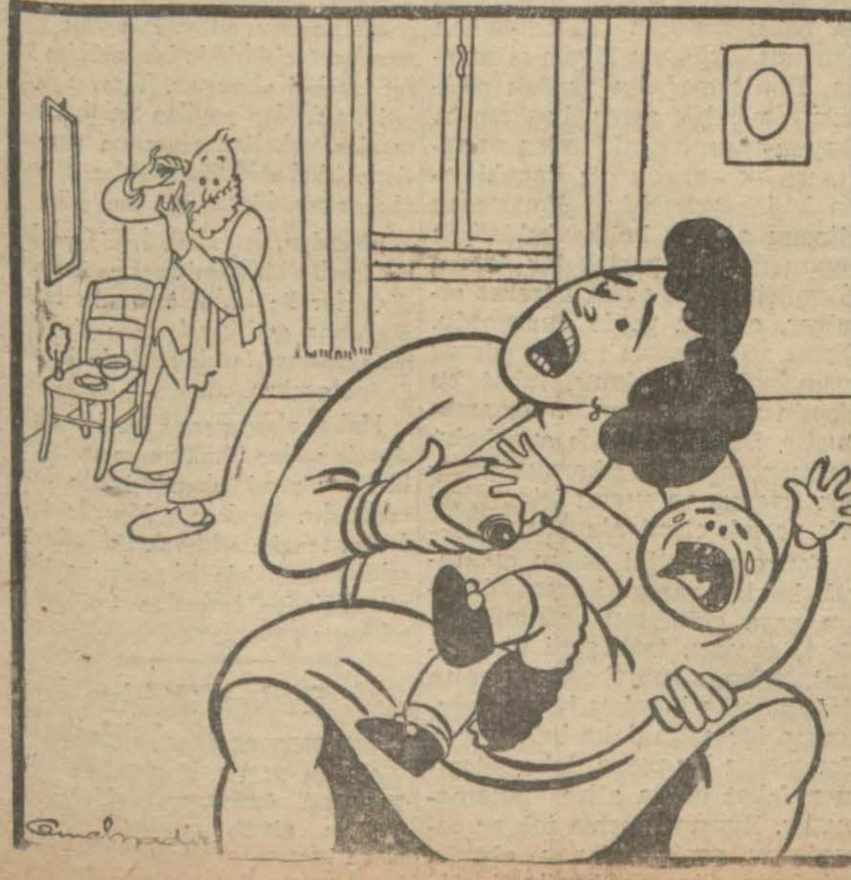

Mussolini başkumandan

General Pastico, Libya Başkumandanlığından azledildi

Moskova 27 (A.A.) — Sovyet haberler bürosunun aldığı malûmata göre, şimal Afrikadaki İtalyan kuvvetleri Başkumandanı mareşal Bastico azledilmiştir. Libyada kumandayı bizzat B. Mussolini kendi üzerine almıştır.

Batı Trakya'da ahali mübadelesi

80 bin Yunanlı gitti yerlerine 100 bin Bulgar getirildi

Bern 27 (A.A.) — Neue Zurcher Zeitung gazetesinin Budapeşte muhabirine göre, Bulgar Dahiliye Nazırlığı Trakyadaki ahali mübadelesi hakkında bir istatistik neşretmiştir. Bu istatistiğe göre son 16 ay içinde 80 bin Yunanlı Yunanistana geçmiş, bunun yerine 1929 da batı Trakyayı terketmiş olan 100 bin Bulgar yeniden batı Trakyaya dönmüştür.

İngiliz Devlet Nazırı Beyrut'ta

Londra 28 (A.A.) — Orta Şarktaki İngiliz Devlet Nazırı B. Cossey Beyrut'a varmıştır.

Memurlara erzak

Evvelâ şeker, sonra yiyecek maddeleri dağıtılacak

Ankara 27 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti, memurlara dağıtılacak ucuz yiyecek maddelerini stok etmeğe başlamıştır. Bu ay başında şeker tevziatı yapılacak, sonra da yiyeceklerin dağıtılmasına başlanacaktır.

Diğer taraftan geliri az fakir halkın da vilâyetlerce tesbitine devam edilmektedir. Bu hususta hazırlanan listeler Vekâlete gelmektedir. Hükûmet bu dar gelirli vatandaşlara da memurlar gibi yardımda bulunacağı cihetle hazırlıklara başlamıştır.

AKŞAM'ın yeni tefrikası

GÖNÜL CEHENNEMİ

münasebetile muharriri Mebrure Sami hakkında bir kaç söz

Bugün 5 inci sahifede

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Toulon'un işgal tafsilâtı

Limandan yalnız 2 denizaltı kaçabildi, Fransız bahriyelileri arasında zayiat gayet ağırdır

Fransız ordusunun da silâhları alındı

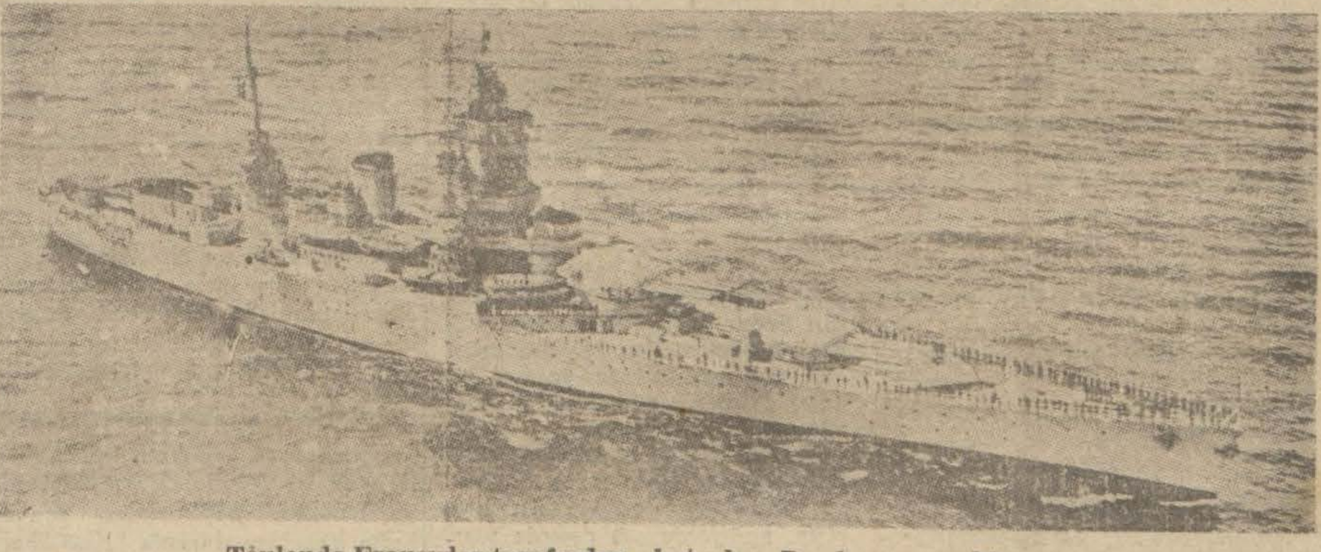

Toulonda Fransızlar tarafından batırılan Dunkerque zırhlısı

Londra 28 (A.A.) — Bir Vichy radyosuna göre Toulondaki Fransız filosunun kendi kendini batırması esnasında Fransız bahriyelileri arasındaki zayiat gayet ağır olmuş ve birçok kumandanlar, gemilerile beraber, kumanda mevkiinde can vermişlerdir.

Alınan tamamlayıcı malûmata göre Toulonun işgali şu şekilde olmuştur: Gece yarısında Alman bomba uçakları dalgalar halinde şehir üzerine aydınlatıcı fişekler ve limana mıknatıslı bombalar atmağa başlamışlardır. Fransız uçaksavar bataryaları ve harb gemileri ateş açmışlardır.

Almanlar, tersanenin kapısına vardıkları zaman evvelâ Strasbourg zırhlısı kendi kendini havaya uçurmuş ve bunu, diğer Fransız harb gemilerinin ve istihkâmların kendilerini havaya uçurmaları takibetmiştir.

Güneş doğduktan sonra limanda bulunan diğer küçük Fransız gemileri ve petrol ve yağ tankları havaya uçurulmuşlardır.

Fransız bahriyelileri gemilerini batırıncaya kadar Almanlara mukavemet eylemişlerdir. Vichy radyosu bu tafsilâtı verdikten sonra neşriyatını tatil etmiştir.

Toulon'da kaç Fransız harb gemisi vardı

Londra 28 (A.A.) — Toulonda, Strasbourg ve Dunkerque modern zırhlıları ile eski bir zırhlı, bir deniz tayyare gemisi, 4 ağır, 3 hafif krüvazör ile büyük küçük 30 muhrip ve 21 denizaltı, yani 61 harb gemisi vardı.

Fransız ordusu da silâhtan tecrit edildi

Londra 28 (A.A.) — Almanlar, mütareke mucibince Vichy hükûmetine silâh altında bulundurmağa hakkı bulunduğu âzamî 100 bin kişilik Fransız ordusunun silâhsızlandırılmasını emretmişlerdir. Bu Fransız ordusunun silâhsızlandırılması dün akşama kadar bitirilmiş olmak lâzımdı. Vichy bahriye ve harbiye komiserleri, mukavemet gösterilmemesi ve hâdiseler çıkarılmaması için emir vermişlerdir.

Londra 28 (A.A.) — İfşa edildiğine göre, bir müddetten beri İtalyan harb gemileri ve Alman denizaltıları Toulon limanını kapamış bulunuyorlardı.

Toulonda infilâklar

Londra 28 (A.A.) — Vichy radyosuna göre Toulon şehrinde saat 18 de limanı kalın duman tabakaları örtüyor, infilâklar devam ediyordu. Bu infilâkların, mürettebat tarafından batırılan gemilerden geldiği sanılıyor.

50 gemi batırıldı

Marsilya 28 (A.A.) — Toulon şehrinde Fransız mürettebatı tarafından batırılan harb gemilerinin adedi elliyi bulmaktadır. Bu rakam, hemen hemen Toulon'daki filonun yekûnuna müsavidir. Ölenlerin adedi pek çok olduğu sanılıyor.

Marsilya 28 (A.A.) — Almanlar, Toulon tersanesinin kapısına geldikleri zaman limanda bulunan denizaltılardan ikisi denize açılmış, bir üçüncüsü bir Alman tayyaresi tarafından atılan paraşütlü mayına çarparak havaya uçmuştur.

Marsilya 28 (A.A.) — Toulon bahriye kumandanı amiral Markl ile diğer Fransız amiralleri sabahleyin, Almanlar tarafından el altında tutulmuşlarsa da verdikleri söz üzerine sonradan tahliye edilmişlerdir. Bun-

Ingilizler Tunus'ta taarruza geçtiler

Tunus şehrine 16 kilometre yaklaştılar, Tebourbayı zaptettiler, Tunusta Mihverin bir tümenlik kuvveti varmış

Londra 28 (A.A.) — Şimalî Afrikadan gelen son haberlere göre, birinci İngiliz ordusu harekete geçerek düşman mevzilerine doğru ilerlemeğe devam etmektedir.

Cephede bulunan bir muhabirden iki saat evvel alınan telgrafnameye göre, İngilizler, Tunusun 25 kilometre şimali garbîsinde ve Bizerte'in cenubunda bulunan Tebourba şehrini zaptetmişlerdir. Bu şehir, çetin bir mücadele neticesinde Mecezelbab'ın zaptından sonra ele geçirilmiştir.

Müttefik umumî karargâhının son tebliğine göre bir zırhlı müttefik kolu, düşmanın bir ileri hava meydanına hücum ederek 40 düşman uçağını tahribeylemiştir. Müttefik uçaklar, düşmanın şimali şarkîdeki münakale yollarını şiddetle bombalamışlar ve 2 tayyare kaybetmelerine mukabil 11 düşman uçağını düşürmüşlerdir. Orta Şark İngiliz tebliğine göre, Tunus limanının dokları petrol ve yağ tankları şiddetle bombardıman edilmiş, yangınlar çıkarılmıştır.

Mihverin Tunusta ne kadar kuvveti var?

Londra 28 (A.A.) — Amerika Harbiye Nazırı B. Stimson'un beyanatına göre, Mihverin Tunusta 12 - 15 bin kişilik bir kuvveti vardır. Mihverciler, Tunus, Bizerte, Sfax ve Gabes limanlarını tutmaktadır. İtalyadan hava yolile bir tümen daha getirilmiş olduğu tahmin edilmektedir. İtalyan kuvvetleri, Trablusgarptan getirilmiştir. Mihver muhripleri de Tunusa bir miktar takviye kuvveti çıkarmışlardır.

Londra 28 (A.A.) — Şimalî Afrikadaki müttefik umumî karargâhı, müttefik kuvvetlerinin Tunus şehrine 16 kilometre mesafeye kadar geldiklerini teyidetmiştir.

Londra 28 (A.A.) — Cezayir radyosunun dün akşamki neşriyatına göre, Tunusta devriye harekâtı safhası kapanmış ve birinci İngiliz ordusu mevzilerinden çıkarak büyük taarruza geçmiştir.

Stalingrad'da Rus taarruzu

Taarruz bilhassa Stalingrad çevresinde devam etmekle beraber, yavaşlamış görünüyor

Moskova 28 (Radyo) — Dün gece yarısı neşredilen resmî Sovyet tebliğine göre, Sovyet kuvvetleri dün de Stalingrad çevresinde daha fazla ilerliyerek dört meskûn yeri daha işgal etmişlerdir. Sovyet tebliğinde şöyle denilmektedir:

26 sonteşrinde hava kuvvetlerimiz, cephenin muhtelif kesimlerinde 20 tank, 200 e yakın kamyon ve otomobil imha, 3 demiryolu katarını hurdehaş ettiler, 10 bataryayı susturdular, iki tabur ve bir bölüğe yakın düşman süvarisini dağıttılar ve kısmen imha ettiler

Stalingradın şimalinde kıtalarımız faal muharebe hareketlerinde bulunarak ilerlediler. Düşman 200 den fazla ceset bıraktı. Kuvvetlerimiz, fabrikalar mahallesinde birkaç binayı işgal ettiler ve düşmana büyük zayiat verdirdiler.

Stalingradın şimal batısında kuvvetlerimiz, düşmanın mukavemetini yenerek taarruz harekâtına devam ettiler. Bir kesimde bir öncü birliğimiz 51 tank tahribetti, düşman pek çok ceset bıraktı. Diğer bir kesimde bir müfrezemiz, düşmanın iaşe depo merkezini işgal ettiler, biri büyük olmak üzere 5 depo elimize geçti. Süvarilerimiz, meskûn büyük bir noktayı çember içine aldı. Bu mevkiin zaptı için muharebeler yapıyorlar.

...vetlerimiz, cenup batı istikametinde ilerlemeğe teşebbüs eden düşmanı püskürttüler, diğer bir kesimde muvaffakıyetle ilerlediler. 600 den fazla Hitlerciyi yokettik, 6 bataryayı tahribettik ve pek çok esir aldık.

Makineli kıtalarımız, ilerliyerek büyük bir düşman kolunu tarumar ettiler, 11 tank, 58 kamyon ve otomobil, 9 top tahribettiler ve birkaç yüz esir aldılar.

Nalçık'ın cenup doğusunda topçu ateşi teati edildi. 2 tank, 6 kamyonu hasara uğrattık ve takriben 200 naziyi yookettik. Tuapse'nin şimal doğusunda bir küçük müfrezemiz, 12 kamyon ve otomobili, birkaç ba-

HAFTA SONU NOTLARI

Balık ve havuz

Sabahleyin tramvay hıncahınç dolu. Arabanın ortalık yerinde göğüs göğüse duruyoruz. Önümde iki kişi hızlıca konuşuyor. Dinlememek kabil değil. Biri dünya ahvalinden bahsediyor. Evinde bir de radyosu olduğu için fazla bilgiç. Anlattı, anlattı. Nihayet İngilizlerin çok sabırlı bir millet olduğunda karar kıldı. Bilgisine dayanarak bunu ispat etmeğe de kalkınca şöyle konuştu:

— Ben bir yerde okumuştum zaten. Almanlar çok aceleci, İngilizler ise soğukkanlı imişler. Meselâ bir havuz olsa da oradaki balıkları tutun deseler bir Alman hemen kepçeyi alıp havuzun başına geçer, balıkları teker teker yakalamaya girişirmiş. Halbuki İngiliz ne yaparmış biliyor musun?

— Hayır! Ne yaparmış?

— Eline bir maşrapa alıp havuzun suyunu boşaltmağa kalkarmış. Su bitince bütün balıkları rahatça toplamak için!

Beriki hikâyeye güldü, fakat şu suali sordu:

— Peki, bu vaziyette bir Türk o'sa ne yaparmış?

Bilgiç zat hikâyenin böyle bir tarafı olmadığı için şaşaladı. Verecek cevap ararken burnumuzun dibinde hikâyeyi diniyen şişman bir zat babacan bir eda ile lâfa karışarak:

— Ne yapacak? dedi, evvelâ havuzda balık var mı, yok mu? Ona bir bakarmış!

Bu sefer herkes güldü.

Lûgatlerimizde bulunmayan kelimeler

Şaşılacak bir süratle Türkçe öğrenen bir İngilizi bana tanıttılar. Bir senede dilimizi söküvermiş. Mustafa Şekip Tunç hocamızın makalelerini bile okuyup anlıyor. Yalnız lûgatlerimizden şikâyetçi. Gazetelerde rasladığı bazı kelimeleri her lûgatte arıyor, fakat bulamıyormuş. Ben:

— Hangi kelimeyi bulamadınız?

Dedim. Elindeki gazeteyi gösterdi:

— İşte şu «düddet» kelimesini! Hangi lûgate baktımsa yok.

— Boş yere aramayınız, dedim, bulamazsınız. Çünkü o bir kelime değil, bir yanlıştır. Dizme yanlışı. Siz «Müddet» kelimesine bakınız!

Bunun üzerine cebinden küçük defterini çıkardı. Bir göz attım: Zavallı dostumuz «dirsek» yerine «virsek», «telgraf» yerine «telfraf», «cenup» yerine «cenut», «mihver» yerine «mihler» kelimelerini lûgatlerde arayıp durmuştu. Eğer bu cins müşküllerle karşılaşmasaydı dilimizi üç ayda öğreneceği muhakkaktı.

Ezelî ve ebedî şikâyet

Şimdi hayatın çok pahalılaştığından şikâyet ediyoruz. Dilimize dolamışız:

— Her şey ateş pahasına! Bir şeye dokunulmuyor. Pirinci yüz seksen kuruşa alıyoruz. Halbuki harbden evvel otuz kuruşa alıyorduk. O günler ne günlermiş. Meğer, 1939 harbi çıkmadan evvel de dilimizde aynı şikâyetler dolaşıyordu:

— Her şey ateş pahasına! Bir şeye dokunulmuyor. Umumi harbden evvel ekmeği 30 paraya yerdik. Bir ailenin on beş lira geliri oldu mu refah içinde yaşayıp giderdi. Meğer o günler ne günlermiş.

Halbuki umumi harbden evvel de kırk sene evvelki hayatı hatırlayıp ah çekiliyor, geçen günler hasretle anılıyordu. O devirde yaşıyanlar da daha evvelki devirleri özlediklerine göre insanlar Hazreti Ademden beri hayatın pahalılığından şikâyet edegelmişlerdir. İnsanlığın şikâyet etmediği devir ise maalesef henüz tarihte kaydedilmemiş bulunuyor. Bundan sonra da kaydedilmiyeceği gibi.

Şevket Rado

Mahkemelerde:

Romeo ve Jülyet filmini hatırlatan bir aşk macerası

Gebze köylerinden birinde geçen aşk macerası asliye ikinci ceza mahkemesine intikal etmiş. Ömer ile Binnaz arasında geçen aşk macerası Romeo ve Jülyet filmini hatırlatıyor. Gençler sevişiyorlar, kızın anası evlenmelerine mâni olmak istiyor, geceleri pencere aralığında devam eden aşk macerası tabanca ve kan ile neticeleniyor.

Vaka Gebze civarında bir köyde olmuş. Bunu müteakip Ömer de vazife ile İstanbula gelmiş ve burada tevkif edilmiş. Gebze mahkemesinden gönderilen talimat üzerine İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde Ömerin sorgusu yapıldı. Geniş omuzlu, tıknaz, pehlivan tipli bir delikanlı. Okunan evrakı dinledikten sonra vakayı anlattı:

— Bay hâkim! Köyde komşumuz Binnaz ile uzun zamandanberi sevişiyorduk. Evlenmeğe karar vermiştik. Fakat anası Fatma, Binnazı civar köyde daha zengin bir adama vermek istiyor, evlerinin önünden geçerken daima bana: «Sen benim kızımla evlenecek adam mısın? Paran yok, kızımı istediği gibi yaşatacak kadar çiftin çubuğun yok, esaletin de olmadıktan sonra Binnazı senin neyine vereceğim? Sen bu sevdadan vazgeç de avucunu yala» diyordu. Halbuki Binnaz da beni çok seviyordu. Anası arkasını bırakmadığı için dışarıda bir türlü görüşüp konuşamıyorduk.

Hani, gönül ferman dinlemez, derler hâkim bey! Biz de öyle olduk işte... Gündüz görüşemeyince işi geceye çevirdik. Anası geceleri bile Binnazı gözünden ayırmaz, odada beraber yatırırdı. Yattıkları odanın penceresi alçak olduğu için dışarıdan uzanılabilir. Binnazın annesi de ihtiyar kadın. Yatağa yatar yatmaz uykuya dalar. Biz de bu fırsatı kaçırmazdık. Anası yatağa girip uyuduktan sonra Binnaz yavaşça kalkıp pencereyi açar, ben de sessizce pencerenin altına gelirdim, orada sabaha kadar konuşur, dertleşirdik. Hâkim bey! Senin anlıyacağın: bizim işimiz eski hikâyelere benziyordu.

Bu sevişmemiz uzun zaman böyle devam etti. Nihayet bir gece yine pencere önünde konuşurken ömrümüzü geçiriyoruz. Bu vaziyette daha senelerce beklesek fayda yok. Anam, seninle evlenmeme bir türlü razı olmuyor. Kendimiz bunun çaresine bakalım. Sen beni kaçır, başka eve götür, anam işe karışıncıya kadar evlenelim».

Bu teklifi ben de beğendim. Hâkim bey! Binnaz ile evlenmezsem yaşayamıyacaktım. O kızcağız da harap olacaktı. Parada pulda gözü yoktu. İlle benimle evlenmek istiyordu. İkimiz de kararımızı verdik. Gece Binnaz pencereyi açık bırakıp kenarda yatacak, sabaha karşı ben gelip kendisine seslenecektim. Oradan bohçasını alıp beraber kaçacaktık.

Hâkim sordu:

— Peki amma, İstanbulda vazifen varken sen Binnazı nereye götürecektin?

— Hâkim bey! Gönüller bir olunca samanlık seyran olur derler. Gebzede bir oda bulup evleninceye kadar orada misafir edecektim. Karar verdik. Gece yarısından sonra ben pencerenin altına gidip seslendim. Binnaz kalktı. Fakat o gece nasılsa anası Fatma da uyandı. Belki de bizim kaçma işimizi sezmiştir. Ben Binnaz ile konuşurken arkadan o da başını uzattı: «Ömer! Biraz içeri gel. Seninle konuşacağım» dedi. Pencereden atlayıp içeriye girdim. Odaya ayağımı basar basmaz Fatma elinde tabanca ile birdenbire üzerime atıldı. «Sen benim kızımı ayartıyorsun. Bari seni öldüreyim de kurtulalım» diye bağırıyordu.

O sırada evlerinde yatan akrabalarından Zehra adındaki kadın da geldi ve ikisi bir olup bana hücum ettiler. Canımı kurtarmak için evvelâ Fatmanın elindeki tabancayı almak istedim. Tabancanın namlusunu yakalayıp çekince silâh patladı ve çıkan kurşun benim bacağıma saplandı. Yaralanınca bağırmağa başladım. Silâh sesini duyan komşulardan Muharrem koştu ve beni alıp evden çıkardı. Kurşun benim bacağımı deldikten sonra oradan çıkıp Zehranın kasığına saplanmış. Ben yaramı sardırdım ve ertesi sabah İstanbula geldim.

Hâkim bey. İşte hal ve keyfiyet böyledir. Seviştik amma evlenecelendi. Bunda benim kabahatim yok. Sevişmek, evlenmek bir suç değil ya. Binnazı da zorla kaçırmadım. Bütün kabahat anası Fatmadadır. Diken gibi aramıza girmeseydi iş bu şekle girmeyecek, biz de evlenip bir yuva kuracaktık.

Sorgu evrakının Gebze mahkemesine gönderilmesine karar

AKŞAM SPOR

Kupa maçları

Yarın her iki stadda kupa maçlarına devam edilecek

Futbol ajanlığı tarafından hazırlanan fikstür mucibince her ayın son haftasında oynanmakta olan kupa maçlarına yarın Fenerbahçe ve Şeref stadlarında devam edilecektir. İngilterenin meşhur kıral kupası örnek tutularak yapılan ve küme tefrik etmeksizin birinci ve ikinci kümenin bütün kulüplerini karşılaştıran bu maçlara bu mevsim 28 takım iştirâk etmektedir. Eliminasyon usulü yani mağlûp olanın tasfiye edildiği bu maçlarda şimdiye kadar sekiz kulüp kadro harici kalmıştır. Bu haftaki karşılaşmalarda da altı kulüp tasfiye edilecek ve geri kalan 14 kulüp arasında kardöfinal maçları yapılacaktır. Haftanın karşılaşmalarını sırasile bildiriyoruz:

Taksim - Eyüp

Fenerbahçe stadında ilk maç Taksim ile Eyüp takımları arasında yapılacaktır. Taksim takımı birinci kümenin sonuncusu olmakla beraber ikinci kümeden Eyüp kulübünü yenebilecek kuvvete maliktir. Eyüplüler müdafaaya fazla ehemmiyet verdikleri takdirde rakiplerini müşkül bir vaziyete getirebilirlerse de normal netice Taksimin galebesidir.

Beykoz - Anadoluhisar

Fenerbahçe stadının ikinci maçı Beykoz ile Anadoluhisar arasında yapılacaktır. Beykozlular son iki hafta karşılaşmalarında Kasımpaşa ve Vefayı mağlûp etmeğe muvaffak olarak bütün nazarları üzerlerine çektiler. Bir kaç eski oyuncu hariç tamamen genç elemanlardan kurulan Beykoz takımı eskiden de hiç beklenmedik bir anda böyle sürprizler yapar ve liglerde puan cetvelini altüst ederdi amma bu uzun sürmez bir iki hafta sonra tekrar eski mevkiine dönerdi. Bu seferki galebelerin takımdaki genç oyuncular yüzünden eskisine nazaran daha bir müddet tevali edeceği tahmin edilmekte ise de bu işin emekdar Kelle İbrahimin saha kenarından okuyup üflemesile başarılacağını beklemek doğru değildir. Takım halinde muntazam idmanlara dikkat etmek lâzımdır. Hele genç oyuncuların son galebelerle şımarmasının önüne geçmek idarecilerine düşen en mühim bir vazifedir. Bu haftaki rakipleri Boğaziçinin kendilerine rakip yegâne gulübüdür. Aynı zamanda ikinci kümenin en sayılı ekiplerindendir.

Bütün enerjisile galebe için çalışacağı muhakkak olan Anadoluhisar karşısında muvaffak olabilmek ve Boğaziçinin en kuvvetli kulübü unvanını muhafaza edebilmek için Beykozluların bu karşılaşmaya büyük bir ehemmiyet vermeleri icabeder. Normal bir maç çıkardıkları takdirde galebe Beykoz tarafında kalır. Rakibi ufak bir ihmal galebeyi Hisar tarafına geçirtir. Çünkü Hisarlılar ihmal edilmiyecek bir kuvvete malik bulunmaktadırlar.

Fenerbahçe - Galata

Fener stadının üçüncü ve son karşılaşması Fenerbahç ile ikinci kümeden Galata kulübü arasında olacaktır. Son zamanlarda çok güzel maçlar çıkaran Sarılâcivertliler bu maça fazla ehemmiyet verdikleri takdirde yeni bir gol rekoruna şahit olacağımız muhakkaktır.

Süleymaniye - Haliç

Şeref stadının ilk maçı Süleymaniye ile ikinci kümeden Haliç kulübü arasında yapılacaktır. Bir kaç yeni oyuncunun iltihakile kuvvetlenen emekdar Süleymaniyenin bu karşılaşmayı kolaylıkla kazanması tabiî bir neticedir. Fakat rakibim zayıftır diyerek ihmale kapılmalarının neticeyi aleyhlerine çevirebileceğini de hatırdan çıkarmamak lâzımdır.

Vefa - Unkapanı

Şeref stadının ikinci maçı Vefa ile ikinci kümeden Unkapanı arasında olacaktır. Geçen hafta futbolün garip tecellilerinden birisine maruz kalan ve biraz da kuvvetine güvenerek rakibini ihmal etmek hatasına düşen Vefalıların bundan sonraki maçlarına âzamî surette ehemmiyet verecekleri muhakkaktır. Unkapanı takımını büyük bir sayı farkile kazanmaları beklenir.

İstanbulspor - Alemdar

Şeref stadının son karşılaşması İstanbulspor ile ikinci kümeden Alemdar arasında yapılacaktır. Evvelce muvaffakıyetli maçlar çıkaran Alemdar takımı oyuncularının bir kısmının askere gitmesi yüzünden zayıf düşmüştür. Kendi kümesinde bile iyi neticeler alamamaktadır. İstanbulsporluların bu maçta çok sayılı bir galebe kazanmaları normaldir.

ŞAZİ Tezcan

Maçların programı

Fenerbahçe stadı: Saat 10 Taksim - Eyüp: Hakem: Tarık, Sadık, Hayri; Saat 12 Beykoz - A. Hisar. Hakem: A. Adem, Semih, Faruk; Saat 14 Fenerbahçe - Galata. Hakem: Adnan, Neşet, Fazıl.

Şeref stadı: Saat 10 Süleymaniye - Haliç. Hakem: Şekip, Halit, Müeyyet; Saat 12 Unkapanı - Vefa: Hakem: Hayati, Mustafa, Lûtfi; Saat 14 İst. Spor - Alemdar. Hakem: Eşref, Zeki, Münir.

Nesebi gayri sahih çocukların vaziyeti

Ankara 27 (Telefonla) — Nesebi gayri sahih çocukların vaziyeti hakkında profesörler tarafından verilen cevaplar tasnif edilmiş ve (Adliye Ceridesi) nde neşrolunmuştur. Bu anketlerin neşri bittikten sonra alâkadar Vekâlet mümessillerinden ve salâhiyetli kimselerden mürekkep bir komisyon, kanunlarda yapılması zaruri görülen değişiklikleri tesbit edecektir.

Hafif bir zelzele kaydedildi

İstanbul 27 (A.A.) — Kandilli rasathanesinden bildiriliyor: Bu sabah, yaz saatile dördü elli yedi dakika kırk yedi saniye geçe hafif bir zelzele kaydedilmiştir.

Merkez üssü rasathaneden 160 kilometre tahmin edilmektedir.

Trokinin ilâcı

Ankara 27 (Telefonla) — Inhisar hakkı Kızılay cemiyetine verilen ilâçlar listesine Trokinin de ilâve edilmiştir.

Devlet şûrası müddeiumumîliği

Ankara 27 (Telefonla) — Devlet Şûrası müddeiumumîliğine birinci sınıf muavinlerden Ziya Önen tâyin edilmiştir.

İki kaymakam Vekâlet emrine alındı

Ankara 27 (Telefonla) — Devlet hububat hisselerinin toplanmasında lâyık olduğu gayreti göstermiyen Ürgüp kaymakamı Mahmut Sakıp ile İncesu kaymakamı Mahmut Nedim Vekâlet emrine alınmışlardır. Bunlar hakkında ayrıca kanunî takibat yapılacağı Dahiliye Vekâleti tarafından vilâyetlere tamimen bildirilmiş ve vilâyetlerin, hububat hisselerini toplamak işine ehemmiyet vermeleri işaret olunmuştur.

Köy ebelerinin maaşları arttırılacak

Ankara 27 (Telefonla) — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti, köy ebelerinin terfi ve terfihi hakkında bir kanun, lâyihası hazırlanmaktadır. Bu proje ile köy ebelerinin maaş dereceleri bir miktar arttırılacak ve barem esaslarına göre tahakkuk ettirilecektir.

Üç aylıklar

Maaşlarını Emlâk ve Eytam bankasından temlik suretile alan emekli, dul ve yetimlerin mart, nisan, mayıs 1943 aylıklarının verilmesine 1 birincikânun 942 salı günü saat 13 ten itibare nbaşlanacaktır.

Bulgaristan sunî kauçuk fabrikası kuracak

Sofya (T. P.) — Bulgar hükûmeti, 6 milyon leva sarfile bir suni kauçuk fabrikası inşasını kararlaştırmıştır ve bu gaye için Bulgar mühendislerinden Nikolinskiye salâhiyet vermiştir. Mühendis Nikolinski mangal kömüründen suni kauçuk imalini keşfetmiştir. Fabrika önümüzdeki sene zarfında inşa edilecektir.

HARB DURUMU

Tunus'ta şiddetli muharebeler oluyor

Ruslar Stalingrad mıntakasında bir az daha ilerlediklerini bildiriyorlar

Şimalî Afrikada:

Tunusta yeniden muharebeler başlamıştır. Dün Şimalî Afrikadaki müttefik kuvvetler karargâhı tarafından neşredilen bir tebliğe göre, İngiliz birinci ordusu Tunus istikametinde ilerlemiş ve şiddetli bir muharebeden sonra Mecezelbab'ı işgal etmiştir. Mecezelbab, Tunus şehrinin 50 kilometre cenup batısında, Bizerte'in 60 kilometre cenubundadır. Londra radyosu, burasının Tunustan evvel son müdafaa hattı olduğunu söylemiştir. Almanlar burada tanklarla şiddetli bir mukavemet göstermişler, fakat sonunda çekimlğe mecbur olmuşlardır. Bu harekete hava kuvvetleri büyük yardımda bulunmuştur. Şimdi İngilizler Tunus şehrine 45 kilometre mesafede bulunuyorlar.

Tunusta hava muharebeleri şiddetlenmiştir. Amerikan uçakları Tunus hava meydanına akın yaparak 10 tayyareyi tahribetmişlerdir. İngiliz uçakları da büyük bir akın yapmışlardır. Bu akında da 12 tayyare tahribedilmiştir.

Şimalî Afrikadaki Fransız kuvvetleri kumandanı general Giraud bir tebliğ neşrederek Fransız kuvvetlerinin müttefiklerin yanında çarpıştıklarını ve verilen vazifeyi müessir bir surette yapmakta olduklarını bildirmiştir.

Libya harekâtına gelince, sekizinci ordu Elagehila'ya yakın Mihver artçılarile temas etmiştir. Fakat henüz çarpışma olmamıştır. İngiliz - Amerikan hava kuvvetleri Trablusgarba, Mihverin taşıtlarına şiddetli akınlar yapıyorlar. Elagehila'nın garbındaki hava meydanına da şiddetli bir akın yapılmıştır.

Doğu cephesinde:

Stalingrad mıntakasında Sovyet kuvvetlerinin ileri hareketi devam ediyor. Fakat ilk günlerdeki hızın bir parça azaldığı, Almanların daha şiddetli mukavemet göstermekte oldukları anlaşılmaktadır. Dün Moskova ve Londradan gelen haberlere göre, Ruslar şehrin şimalinde bir miktar ilerlemişlerdir. Stalingrad içinde de çarpışmalar olmuştur. Ruslar dört büyük binayı zaptettiklerini ve fabrikalar mahallesinde bir miktar ilerlediklerini bildiriyorlar.

Sovyetlerin merkezde, Moskovanın şimal batısında yaptıkları taarruz hakkında dün pek az haber gelmiştir. Ruslar bu hususta bir şey söylemiyorlar. Almanlar, taarruzun geniş bir cephe boyunca ve büyük kuvvetlerle yapıldığını, fakat tardedildiğini bildiriyorlar.

Balık yerine altın

Fransa'da bir balık avı meraklısı bir ırmakta Napoleon zamanından kalma altınlar buldu

Fransanın Marsilya şehrinde Leon Fougereau adında bir kunduracı, artık ihtiyarladığı için birkaç sene evvel işten çekilmiş, dükkânını başkasına devrederek Paradis (Cennet) sokağında bahçeli bir eve yerleşmişti. Leon Fougereau çizme mütehassısı idi. Kırk seneden fazla yaptığı çizmeler biçiminin güzelliği, dayanıklılığı ile şöhret kazanmıştı. Fougereau kırk sene zarfında bir kenara epeyce para koyduğu gibi dükkânını devrettiği zaman da eline bir kaç bin lira geçmişti. Bunun için ihtiyarlığını rahatça geçirmek istiyordu.

Çizme mütehassısının iki büyük merakı vardı: Bahçe ve balık avı... Evinin bahçesinde türlü türlü çiçekler, sebzeler yetiştirir, her gün bunlarla meşgul olurdu. Yazın bir müddet için bahçesini bırakır, balık avına giderdi. Fakat balığı denizde değil tatlı suda avlamaktan zevk alırdı. Bilhassa şelâlelerde bulunan ala balıklarının avına bayılırdı. Fougereau bu av için dağlara çıktığından ayni zamanda hava tebdili yapıyordu.

Çizme mütehassısı geçen yaz da balık avı için Marsilya'dan ayrılmış, dağlarda Digne civarında, Dou ırmağının yaptığı şelâlede ala balığı avına başlamıştı. Bu sene kurak geçtiğinden sular azdı, ırmak ancak diz kapaklarına kadar geliyordu. Fougereau oltasını atarak balık beklerken suyun dibinde parlak bir cisim görmüştür. Bu cisim hareket etmiyor, olduğu yerde duruyordu. Çizme mütehassısı merak ederek uzun müddet bakmış, fakat bu cismin ne olduğunu anlayamamıştır. Bunun üzerine ayakkabılarını, çoraplarını çıkarmış, paçaları sıvamış ve suyun içine girerek parlak cismi almıştır.

Fougereau elini sudan çıkararak baktığı zaman bunun bir altın para olduğunu görmüştür. Evet, sapsarı, tatlı sesli bir altın!... Çizme mütehassısı bunun üereine elile kumları biraz karıştırmış, bir altın daha bulmuştur. Fougereau bir parça daha uğraşmış, fakat başka altın bulamamıştır. Bunun üzerine tekrar çoraplarını, ayakkabılarını giymiş, kasabaya dönerek keyfiyeti alâkalı makamlara bildirmiştir. Bunlar bulunan iki altından birini almışlar, diğerini çizmeciye bırakmışlardır.

Altınların tarihi

Bulunan altınların nasıl bu nehrin sularına karıştığını anlamak için 1815 senesine dönmek lâzımdır. 1 mart 1815 de Napoleon bin kadar maiyeti ile Juan körfezine çıkarak Digne üzerine ilerlemeğe başlamıştı. Kendisini 3 milyon franklık altın para taşıyan katırlardan mürekkep bir kafile takibediyordu. Bu kafile 4 mart gecesi ârızalı bir yolda ilerlerken katırlardan birinin ayağı kaymış, hayvan sırtındaki 10 bin altın ile suya yuvarlanmıştı. Gece iki saat hayvan aranmış, fakat bir türlü izi bulunamamıştır. Kafile acele hareket etmek mecburiyetinde bulunduğundan daha fazla bekliyememiş, yoluna devam etmiştir.

O tarihten sonra yirmi sene hep bu küçük hazine aranmış, fakat bir türlü bulunamamıştır. Şimdi bir tesadüf bunun izini meydana çıkarmıştır.

Mısır yolile gelen mallar

İskenderiye, ithalât eşyası bakımından tacirlerimiz için mühim ticaret iskelesi olmuştur. Ticaret Vekâleti tarafından yapılan tetkikatta aynı cins ithalât eşyasının ayrı ayrı fiatle ithal edildiği görülerek tedbir alınmasına lüzum görülmüştür.

Mısırdan, İstanbul, İzmir ve Mersin ithalât birlikleri mal getirtmektedir. Her üç birlik arasında tesanüt meydana getirilerek aynı cins ithalât eşyasının farklı fiatlerle ithalinin önüne geçilecektir.

Haber aldığımıza göre Hindistana sipariş edilen ithalât eşyasından mühim bir parti İskenderiyede bulunmaktadır. Bunlara, Mısırda tekrar fatura tanzim edilerek fiatlerin yükseltilmemesi için İskenderiye ticaret ataşeliğimize icabeden tebligat yapılmıştır.

Beden terbiyesi kanununda değişiklik

Ankara 27 (Telefonla) — Beden Terbiyesi kanununun tatbikatında görülen aksak cihetleri gidermek üzere bazı maddeler değiştirilecektir. Bu hususta bir proje hazırlanmaktadır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

«Biricik kocası»!

M. Simitçioğlu isminde bir okuyucumdan hoş bir mektup aldım. Bay Simitçioğlu diyor ki:

***

Şark terbiyesini bıraktık, Garbinkini alamadık. Daha dar bir ifadeyle İstanbul terbiyesini bıraktık, asrın terbiyesini alamadık.

Misal diye, evlenme ilânlarında sık sık rastlanan bir tâbiri göstereyim: «Genç mühedislerimizden...»

Evvelâ: Kocanın gençliği veya ihtiyarlığı ortaya vurulmaz. Bu, karısını, nihayet komşunun küçük beyini ilgilendiren hususî mahiyette bir meseledir. Sonra niçin «mühendislerimizden»? Vatana ne gibi büyük bir hizmette bulunmuş ki bay mühendisi bütün cemiyete malediyoruz?

Hele ölümün kalanlar için reklâm vasıtası haline gelmesi pek çirkindir: «Değerli doktorlarımızdan filânın babası»... Bari adresini ve muayene ücretini de ilâve etse...

Tanınmış manifatura tüccarlarımızdan bilmem kimin annesi... Kazmirin metresi kaça?

Fakat dünkü Cumhuriyet gazetesinde gözüme ilişen bir «Teşekkür» ilânı büsbütün şaheserdi. Kocasının ölümü münasebetile alâka gösterenlere zevce teşekkür ederken şu tâbiri kullanıyor: «Biricik kıymetli zevcim»...

Hanım!! Hanım!! Biricik de ne kelime?... Kaç tane olmasını istiyordun? Harb zamanında herkesin kocası hudut boyundayken hangi memlekette bu bolluk?

....

Meşhur hikâyedir:

Adamın biri, ortak bulunduğu ticarethanede boyuna (Hamdi ve şürekâsı) diye imza atarmış. Eli buna alışmış, çocuğu doğunca da, babalığını ilân eden kâğıda basmış kalemi: Nevzadın babası: Hamdi ve şürekâsı...

Bu da onun gibi...

....

Diyeceksiniz ki: Seninki de kabalık, münasebetsizlik... Yaslar içinde kalmış kadın, mateminden ne halt ettiğini biliyor mu?! Yazmış işte!... Fakat benim de — (Burnumu göstererek:) — Nah, şurama geldi. Bir sabrettim, iki sabrettim bir yutkundum, iki yutkundum; üçüncüde dayanamadım; size bu mektubu yazdım.

Bir okurunuz sıfatile sizden rica ediyorum: Ecnebi ellerde muayyen doğum, ölüm, izdivaç, çocuk doğması formülleri vardır; bunlardan bir kaçını örnek olarak Türkçeye tercüme ediniz ve gazetenize bastırınız. Gerçi bu tarz tercümelerin aleyhindeyim. Böyle şeyler bir milletin yaratıcı zekâsını sıfıra indirir. Fakat ne yapalım? Başka çaresi yok. Medenî kanun tercüme ettiğimiz gibi bu formülleri de tercüme edeceğiz. Yoksa: Ağzımıza burnumuza bulaştırıyoruz!

***

Bay Simitçioğlu'nun yaptığı örf ve âdet tenkidi burada bitiyor. Gerçi komik cihetleri var, ama, acı cihetleri de eksik değil.

***

Çehresinin bozuk cihetlerini kendi evinde, kendi aynasında görerek tashih etmek başkalarına gülünç olmaktan evlâdır.

Okuyucumun bu mektubu da kimseyi gücendirmemelidir.

(Vâ-Nû)

Fazla fiatle çimento satanlar

Taksim civarında Vahan adında birinin 160 kuruşa satılması lâzımgelen çimentoyu on buçuk liraya sattığı iddia edilmiş, Vahan yakalanmıştır. Bu adamın ardiyesinde 40 torba çimento bulunmuştur. Vahan ifadesinde bunları Ayvansaray civarında İspiro ve Kiryako adlarında iki kişiden aldığını söylemiştir. Bunların evlerinde yapılan araştırmada da 26 torba çimento bulunmuştur. Bu üç kişi millî korunma müddeiumumîliğine verilmiştir. Tahkikata başlanmıştır.

Vilâyetimizde ekim miktarı bu sene yüzde 25 fazla

Hükûmetin istihsali arttırmak hususunda aldığı son tedbirler faydalı neticeler vermiştir. Vilâyetimizde bu seneki ekim miktarının geçen senenin miktarına göre yüzde yirmi beş nispetinde arttığı alâkalı resmî makamlar tarafından tesbit edilmiştir. Havaların ekim vaziyetine müsait gitmesi, ekimin iyi neticeler vereceğine delâlet etmektedir.

ŞEHİR HABERLERİ

Tütüncülere hücum

Dün dükkânlarda tütün ve sigara kalmadı

Dünkü gazetelerde tütün ve içki satan bayilerin 28/11/942 sabahı ellerinde mevcut malları bir beyanname ile bildirmeleri hakkındaki ilân üzerine dün sabahtan itibaren tütün satan ne kadar dükkân varsa hepsine birden müracaat edilmiş ve dün öğleye kadar sigara satanların ellerinde hiç sigara kalmamıştır. Hattâ, İnhisar idaresinin gazetelere böyle bir ilân verdiğini haber alan bazı kulağı delik kimseler daha evvelki gece tütüncü dükkânlarına müracaat etmişlerdir. Hemen herkes bir yerine, beş on paket sigara almıştır. Dün öğleden sonra bazı tütüncülerde lüks sigaralarla hanımlara mahsus sigaralardan bir kaç paket kalmıştı.

Bu hususta malûmatına müracaat ettiğimiz İnhisarlar umum müdürü B. Adnan Taşpınar bize demiştir ki:

«Tütün ve içkilere bir zam yapılması kararlaştırılmıştır. Yapılacak zammın miktar ve yüzdesi hakkında şimdiden bir şey söyliyemem. Pazartesi gününden tiibaren yapılacak zam ile beraber yeniden satışlara başlanacaktır.

Biz, bayilere her vakit bu gibi ahvalde bir buhrana meydan vermemek için fazla sigara ve içki vermekteyiz. Kendilerine de müracaat edenlere fazla miktarda sigara ve içki vermemelerini tenbih etmiştik. Bu itibarla buhran olmaması lâzımgeliyordu. Bazı bayilerin ellerindeki malları saklamaları ihtimali de vardır. Biz, bunları mürakabe ediyoruz. Şimdiden ufak, tefek bazı vakalar tesbit ettik.»

Üniversite Rektörünün konferansı

Üniversite rektörü B. Cemil Bilsel yarınki pazar günü saat 15,30da Üsküdar Halkevinde bir konferans verecektir. Konferansın mevzuu «İnan» dır. Konferansa herkes gelebilir.

Ucuz erzak

Mütekait, dul ve yetimler nasıl müracaat edecekler

Memur karnesi alan mütekait, dul ve yetimlere de, memurlara olduğu gibi, ucuz fiatle erzak ve eşya dağıtmak üzere vilâyetin geçenlerde bir tebliği neşredilmişti. Bu tebliğe göre alâkadarlar, ikametgâhlarının tâbi olduğu nahiyelere müracaat ederek evvelce verdikleri beyannameleri alacaklar, maaş aldıkları mal müdürlüklerine götüreceklerdir. Mal müdürlükleri de bu beyanname ile maaş sahibinden birer fotoğraf alarak bunlara verilecek erzak ve eşya kartlarını dolduracaklardır. Bu kartlar, mal müdürlükleri tarafından Belediye iktisat müdürlüğüne teslim edilecek ve Belediye iktisat müdürlüğü bunları resmî mühürle mühürliyerek mal müdürlüklerine iade edecek ve mal müdürlüğü de sahiplerine dağıtacaktır.

Ay başından itibaren memurlara ucuz erzak verilmesine başlanacağından mütekaitlerle dul ve yetimlerin bu beyannameleri biran evvel yaptırmaları lâzımgelmektedir.

Belediye muhasebe müdürü Ankaraya gidiyor

Belediye muhasebe müdürü B. Muhtar Acar, yarın şehrimizden Ankaraya gidecektir. B. Muhtar Acar Ankarada Belediyeye ait bazı mühim işleri takibedecektir. Memurların maaşlarına yapılan yüzde yirmi beşe kadar zamlar için hükûmet bütçesinden Belediyeye de yardım yapılması kararlaştırılmıştı. Belediyenin bu zam dolayısile sarfettiği para bir milyon doksan bin liradır.

B. Muhtar Acar bu paranın biran evvel Belediyeye verilmesini temine çalışacaktır.

Bundan başka Belediye ile sulara, medreselere, çeşmelere ait bazı ihtilâflar vardı. Bu ihtilâfların halli bir kanun mevzuunu teşkil etmektedir. Muhasebe müdürü, bu kanun lâyihasının biran evvel Meclise sevki için alâkadar Vekâletler nezdinde teşebbüslerde bulunacak ve İstanbul umumî meclisinin son günlerde verdiği bazı münakale kararlarını da tasdik ettirecektir.

Şehir Tiyatrosu Dram Kısmı

PROMETHEE ZİNCİRDE -ELEKTRA

Tiyatro Tarihi Matineleri

Şehir Tiyatrosunun, gerek dram gerek komedi, gece faaliyeti yanında bir de gündüz faaliyeti vardır ki her nedense gazetelerimizde kâfi derecede akis uyandırmamaktadır.

Dram kısmında bu faaliyete, geçen mevsim, «Türk Tiyatrosu Tarihi» matineleriyle başlanmıştı. Beş ay devam eden programda tiyatromuzun bidayetinden Namık Kemal'e kadar bütün müelliflerimizin eserleri yer almıştı. Fakat hepsini bir mevsime sıkıştırmak zarureti dolayısile bazı piyeslerin ancak birer perdesini temsil etmek mümkün oluyordu. Bu sene daha esaslı bir işe girişildi. Altı aylık bir program tertip edilerek tiyatro severlerimizin gözleri önüne «Tiyatro Tarihi» nin ana hatlarını çizmek teşebbüsüne girişildi ve her ayın son üç perşembesi saat 16,30 da ilk piyes müelliflerinin eserleri aynen temsil olunmaya başlandı.

İlk ay Yunan trajedisinin ve daha umumî olarak, tiyatronun bânisi olan Eschyle'in «Promethée Zincirde» adlı eserini seyrettik. Mütercimi olduğum bu piyesten burada bahsi münasip görmiyerek sükût ettim. «Promethée Zincirde» yi mümkün olduğu kadar aslına sadık olarak tercüme etmiştim. Fakat iyi tercüme edebilmiş miydim? Bunu söylemek bana düşmezdi. Bana kalırsa, iyi tercüme edememiştim. Çünkü eserin aslından değil Fransızca tercümelerinden istifade etmiştim. Hattâ bu tercümeyi yapmakla belki de bir günah işlemiş oluyordum. Özrüm ancak Şehir Tiyatrosunun, bir boşluğu doldurduğuna kani olduğum, bu matineleri yapmasına ve henüz sahnemizde temsil edilmemiş olan bu eserleri sizlere tanıtmasına yardım etmek istediğimdi.

«Promethée Zincirde» tanrılar arasında geçen, fakat umumî olarak mevzuu insanların kurtuluşu olan bir trajedidir. Eschyle'in bu trajedisinin uyandırdığı havanın esrarı seyircilerin muhayyilesini o kadar sıkı bir surette sarar ki onu seyredenler eserin kahramanı olan Promethée'nin cismî ıstıraplarını âdeta unutur, onun ruhî ıstıraplarına iştirak eder ve onunla beraber yükselirler.

«Promethée Zincirde» ye hâkim olan fikir istibdatla hürriyetin mücadelesidir. Eschyle'in yaratıcı kudretinin bütün azameti bu trajedisinde görünür.

«Promethée Zincirde» Şehir Tiyatrosunda lâyık olduğu itinayla temsil edildi. Hâdi Hün en büyük sanatkârları imrendiren bu rolde büyük bir varlık gösterdi.

«Tiyatro Tarihi» Eschyle'den sonra Sophocles'u kaydeder. Eschyle'in insanı kaderin elinde bir oyuncak gibi göstermesine mukabil Sophocles insanı heyecanlarla kıvranan, benliğini tahakkümden kurtarmaya uğraşan bir varlık olarak tasvir etmektedir.

Şehir Tiyatrosu sahnesinde bu ay Sophocles'un Azra Erhat tarafından, aslına da müracaat edilerek güzel, sade bir lisanla tercüme edilen, «Elektra» adlı trajedisini gördük.

Yine Sophocles'un «Antigone» adlı eserini bu yaz Ankara Devlet Konservatuvarı İstanbulda temsil etmişti. Sophocles bu eserinde bütün insanlığın ruhuna nüfuz etmiş olduğunu mükemmelen göstermektedir.

«Antigone» la «Elekra» arasında kayda değer bir benzerlik te vardır. Her iki eserin ismini taşıyan başlıca şahıslar hemen hemen birbirlerinin aynıdırlar. Hattâ tâli üç rolde de bu benzerlik görülebilir. «Antigone» un Ismène, Creon ve Hemon'u «Elektra» nın Chrysothemis, Egisthe ve Oreste'idir. Her iki eser karşılaştırılacak olursa, Sophocles'un «Antigone»u, her suretle tarzının en mükemmel eseri olduğu, eskiden olduğu kadar, bugün de kabul ve tasdik edilen «Antigone»u, bir ikinci defa daha mükemmel olarak yazmak hevesine kapıldığı kanaati hasıl olur.

«Elektra» nın mevzuu yalnız Elektra'nın ruhî heyecanını, ihtirasını, azabını, tevekkülünü tasvir eden bir tablodan başka bir şey değildir. Meselâ daha oyunun başlangıcında bile biz Elektra'nın kardeşini bulacağını biliriz. Fakat bu neticeye varmadan onun uzun elemlerinin, mahcubiyetlerinin, ümitlerinin, kırık hayallerinin, meramını anlatabilmek için didişmelerinin şahidi oluruz.

Elektra'nın kardeşiyle tanışması, trajedide körüklenen heyecan en yüksek derecesine eriştiği zaman vukubulur. Çünkü trajedinin yalnız mevzuu değil, hareket noktası, hattâ bütün hareketi Elektra'nın hareketine bağlıdır.

Sophocles'un bir trajedisi için insanın ruh yüksekliğini terennüm eden bir kasidedir denilebilir.

«Elektra» rolünü Cahide Sonku temsil etmektedir. Biraz evvel verdiğim kısa malûmattan bu rolün zorlukları kolaylıkla anlaşılabilir. Garp sahnelerinde bu rolü oynıyanlar umumiyetle yaşını başını bulmuş sanatkârlardır. Çünkü onlar bu rolü lâyıkiyle oynıyabilinceye kadar yaşlarını başlarını bulmuş olurlar.

Cahide Sonku bu genç yaşında bu rolü aynı muvaffakıyetle oynıyabiliyor. Bu da fıtrî kabiliyetinin derecesini gösterir ki tiyatromuz kendisiyle ne kadar iftihar etse yeridir.

«Elektra» yı seyrederken insan kendini düşünmeden alamıyor: Eski Yunan medeniyeti yıkılmış, eski mamureleri bir harabe haline gelmiş, fakat görüyoruz ki Yunan sanati hâlâ yaşıyor. Çünkü piyesin ilk temsil edildiği iki bin üç yüz küsur sene evvelki seyirciler nasıl «Elektra» yı alkışlamışlarsa bugünkü seyirciler de onu aynı suretle karşılıyorlar. Çünkü bu sanat eseri hâlâ aynı taraveti muhafaza ediyor.

Selim Nüzhet Gerçek

Son talihliler

Millî piyangonun son çekilişinde kazananlar

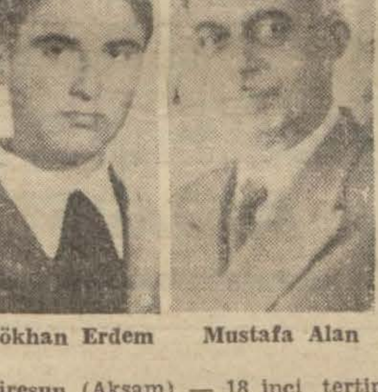

Gökhan Erdem **Mustafa Alan**

Giresun (Akşam) — 18 inci tertip birinci çekiliş plânın büyük ikramiyesi olan 20000 lirayı kazanan 377161 numaralı biletin sahipleri Mustafa Alan ile Gökhan Erdemdir.

Bu ikramiyeyi kazanan talihlilerden Mustafa Alan bana şunları söylemiştir:

«— Daimi surette Millî Piyangonun müşterisiyim. Her ay üç bilet alırım ve her biletime muhakkak surette ufak bir ikramiye çıkar. Bilete vermiş olduğum parayı alırım. Bu suretle piyangonun talih yüzünü göstereceğine emindim. Netekim bu ay aldığım üç biletimin birine büyük ikramiye, diğerine 10 ve üçüncüsüne de 2 lira amorti isabet etmiştir.

Biletin yarısını Gökhan Erdeme verişim şöyle olmuştur:

— Giresun orta mektep talebesi olan Gökhan Erdemin ailesinin evine bir akşam misafirliğe gitmiştik. Konuşurken Gökhan: «Baba kızma bilet aldın da bana niçin bilet almadın? diye şikâyette bulunuyordu. Bâyilerde bütün biletlerin satılmış olmasından babası oğluna: «Ne yapalım evlâdım gelecek ay da sana alırım, diye söyledi.» Ben de çocuğun bu arzusunu kırmamak için bende üç bilet var birinin yarısını sana vereyim, dedim. Bu biletin yarısını Gökhana verdim. Ve bu suretle Gökhanla büyük ikramiyeye ortak olduk.

Biletin yarısını vermekle hiç de müteessir değilim. Çünkü o çocuğun şansı olmadığı söylenemez.»

Mustafa Alan aslen Kıbrıslı olup uzun senelerdir, Giresunda kahvecilik ve son zamanda da köylü giyim eşyası üzerine alış veriş yapmaktadır. İki çocuğu olup 4 nüfuslu bir ailenin reisidir.

Edirnede beyaz peynir fiati

Edirne (Akşam) — Edirne Belediyesi beyaz peynire perakende olarak 125 kuruş fiat koymuştur.

Yiyecek maddeleri

Anadolu'dan mühim partiler getirilecek

Ticaret ve zahire borsasının Anadoludan getirilen mallar üzerindeki kontrolu devam etmektedir. Borsa memur ve müfettişleri iskele ve istasyonlara ayrılarak gelen malların cins ve miktarını ve kimlere geldiğini yazmak suretile hazırladıkları günlük raporları ticaret ve zahire borsası komiserliğine veriyorlar.

Yiyecek maddelerinde bolluk temin ederek fiatlerin düşürülmesi istendiğinden Anadoludan şehrimize mühim partiler halinde yiyecek maddesi getirilecektir. Alâkadarların bu hususta teşebbüslerine Demiryolları ve Denizyolları idareleri müspet cevap vermiştir.

Borsa memurları İstanbulun istasyon ve iskelelerine getirilen malların kontrolunu yaptıkları halde bundan sonra elden ele geçen yiyecek maddelerini takibetmek kabil olamıyor. Haber aldığımıza göre Ticaret Vekâleti bu mahzuru önlemek için tedbir almak üzeredir.

Gizli satışlarla mücadele

Ticaret odası, gizli satışlara mâni olmağa çalışmaktadır. Malını saklıyarak bilâhare bunları satışa çıkaranların takibine devam olunuyor. Yapılan tetkiklere göre, lüzumsuz stok yapılmasına mâni olmak maksadile hükûmet tarafından alınan yeni ve isabetli karardan sonra vaktile saklanan bir çok mallar meydana çıkarılarak satışa arzedilmiştir. Bu sebeple ticaret odasının son günlerde işi artmıştır.

Ticaret ve zahire borsasından alınan malûmat üzerine harekete geçilerek gizli satış yapanlardan bir kısmı meydana çıkarılmıştır. Bunlardan bir kısmının muamelesi tekemmül ettirilerek evrakı dünkü ticaret odası idare heyeti toplantısına sevkedilmiş ve para cezasına çarptırılmıştır. Bu suretle dün peynir, pirinç, sadeyağ satışlarından altı tüccar cezalandırılmıştır.

Buz fiati

Balıkçılar yapılan zamdan şikâyet ettiler

Belediye varidatını arttırmak maksadile ihracat balıklarında kullanılan buzun fiatine kilo başında 4 kuruş ilâve olunarak bunun 5 kuruşa çıkarıldığını yazmıştık.

Balıkçılardan mürekkep bir heyet, Belediyeye gelerek yeni buz fiatinin pahalı olduğunu ve ihracatı sekteye uğratacağını ileri sürmüştür. Balıkçıların müracaatı tetkik edilmektedir. Yeni fiate göre bir kalıp buz fiati 32.5 kuruştan 125 kuruşa çıkmış oluyor. Halbuki harbden evvelki senelerde İtalya ve Balkan devletlerine mühim miktarda taze balık gönderildiği esnada buzu balıkçılar memleketlerinden getirirlerdi. O esnada balıkçılar Belediyeye müracaat ederek buzu balıkçıların memleketlerinden getirmemeleri ve Belediyeye varidat temini için buz fiatlerinin ucuzlatılması lâzımgeldiğini bildirmişlerdi. Belediye de balıkçılara uyarak buz fiatlerini ucuzlatmış, bu suretle ecnebi balıkçıların memleketlerinden buz getirmelerine mâni olunarak Belediyenin buz varidatı arttırılmıştı. Buz fiati tekrar yükseltilince eskiye dönülecek ve ecnebi balıkçılar buzlarını eskiden olduğu gibi yine memleketlerinden getirmeğe başlıyacaklardır.

Balıkçılara yalnız ihracat için buz lâzım olmaktadır. Günlük buz sarfiyatı iki bin kalıptır. Belediye balıkçılara daha fazla buz verdiği takdirde onları da sarfedebileceklerdir.

Mektep defterleri

Mekteplerin defter ihtiyacının ithalâtçı birlikleri umumî kâtipliği tarafından giderilmekte olduğu yazılmıştı. Vilâyetlere yapılan ilk tevziattan sonra defter stoku yapılmıştır. Bunlar, sene sonuna kadar isteyen vilâyetlere dağıtılmak üzere hazır bulundurulacaktır. Ucuza malolan defterlerin kara borsaya intikal ettirilmemesi için maarif idareleri tarafından tedbir alınmıştır. Mektepler, her sınıfın talebe miktarını maarif idaresine bildirmektedir. Maarif idareleri her sınıfta bir çocuğa isabet eden defter miktarını tesbit ettiğinden tevziat bu esas dahilinde yapılmaktadır.

Bir çırpıda

Garip bir ilân

1329 yılında çıkmış bir gazetede gördüğüm dünyanın en acayip evlenme ilânını aşağıya kopye etmekten kendimi alamadım:

«Refikai hayat olarak intihap eyliyeceğim kadında boy bos ahengile şehre güzelliğinin tam olmasını arzu eylerim. Sarışın ve mavi gözlü olması müreccahtır. Servet ve tahsil ve zekâ indimde tamamile ikinci, üçüncü hattâ dördüncü olarak gelir. Eli verir ki hayat yoldaşımda nadide bir güzellik ve tamamile saf bir kalb bulunsun.»

İlânın en komik tarafı, zekânın bir kadın için katiyen lüzumsuz bir şey addedilmesidir. 1329 da evlenmek isteyen erkek için hayat arkadaşının sadece güzel olması kâfidir. Hattâ adamcağızın «tamamile saf bir kalbi bulunsun» dediğine nazaran belki de alacağı kadının biraz bönce olmasına da taraftar...

Aklıma garip bir fıkra geldi:

Son derecede çirkin ve sivri akıllı, lâkin iki lâkırdıda bir nükte yapmak meraklısı bir münekkit vaktile verilen bir ziyafette meşhur madam Récamier ile madam de Staêl arasına düşmüş... İki meşhur kadının ortasında oturan münekkit yine bir nükte yapmak sevdasına düşmüş. Madam Récamier'nin güzelliği, madam Staêl'in ise zekâsı ve yazıları dillere destan olmuş ya... Münekkit bunu düşünerek gülmüş, iki kadına hitaben:

— Şu dakikada zekâ ile güzellik arasında oturuyorum!.. demiş...

Güzelliği bir kere daha dökülen madam Récamier bu komplimana gülümsiyerek mukabele etmiş... Lâkin madam Staêl o derece olgun kafasına rağmen sadece zekî bir kadın olarak tarif edilmesine tahammül edememiş ve çirkin münekkide dönerek cevap vermiş.

— Evet azizim... Şu dakikada zekâ ile güzellik arasında oturuyorsunuz... Lâkin bunlardan hiç birine sahip olamıyarak!..

Görülüyor ki eski asrın kadınları yalnız ve sadece çok güzel olmağı memnuniyetle kabul etikleri halde, yalnız ve sadece zekî olmaktan hiç de hoşlanmıyorlardı. Hattâ madam Staêl gibi harikulâde zekâlarile meşhur olanları bile...

Ve eski devirlerin erkeği için de ideal kadın «güzel kadın» dı. Zira eski sakin ve müreffeh günlerdeki kadın erkek için duvarına astığı güzel bir tablodan farksızdı. Onun kafasından bir yardım beklenmezdi. Hattâ onunla konuşulmazdı bile...

Bugün «güzel kadın» a çok müthiş bir rakip çıkmıştır: Zekî kadın!..

Ve asrın kadını da odur... Bu itibarla 1329 da çıkan evlenme ilânındaki «tahsil ve zekâ indimde ikinci derecede gelir» cümlesi bugünün erkeklerini derin bir hayrete düşürüyor...

Hikmet Feridun Es

KÜÇÜK HABERLER

★ Şişli Çocuk hastanesi doktorlarından bayan Hanife zabıtaya müracaatla gece Altınbakkal civarından geçerken önüne bir adam çıkarak elinden çantasını kapıp kaçtığını söylemiştir. Zabıta bu iddia üzerine tahkikata başlamıştır.

★ Fahri adında biri evvelki gün elinde bir bavul ile Haydarpaşa garından çıkarken polisler kendisinden şüphelenmişler, bavul açılınca içinde 19 kilo kauçuk bulunmuştur. Fahri bu bavulun ve içindeki kauçukların Muhlis adında birine ait olduğunu söylemiştir. Zabıta tahkikat yapıyor.

★ Sefer adında biri Fener civarında şüpheli bir vaziyette dolaşırken zabıta memurları tarafından yakalanmıştır. Seferin koynunda 17 paket heroin bulunmuştur. Bu adamın heroinleri nereden aldığı araştırılıyor.

★ Şoför Mehmedin idaresindeki kamyon dün sabah kömür yüklü olarak Alemdağına giderken Sultan çifliği civarında direksiyonu bozulmuş ve yolun yan tarafındaki hendeğe yuvarlanmıştır. Kamyonun içindeki kömür işçilerinden Nuri ve Sadık adlarında iki kişi yaralanmıştır. Yaralılar Haydarpaşa hastanesine kaldırılmışlar, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

★ Şoför Hasanın idaresindeki taksi otomobili Harbiye caddesinde vatman Halidin tramvayile çarpışmıştır. Otomobilin ve tramvayın ön kısımları parçalanmıştır. Kazada kimse yaralanmamıştır.

Bir tramvayın arşı koptu

Tramvay arabalarını iyice muayene etmek lâzım

Dün öğleden sonra saat on beş buçuk sularında büyük bir kazaya sebep olabilecek bir tramvay hâdisesi olmuştur: 57 numaralı birinci mevki bir Maçka arabası Sirkeciden Bayezide doğru yol alırken Salkımsöğüt yakınlarında ve kavis yerine gelmeden evvel müthiş bir gürültü ile birdenbire durmağa mecbur olmuştur. Tramvayın elektrik tellerinden cereyan alan arşı, vidasından çıktığı için birdenbire arabanın üstüne düşmüş ve cereyan kesildiği için araba da durmuştur.

Hâdise tramvaydaki yolcuları telâşa düşürmüştür. Bereket versin arşın yoldan geçenlerin başına birdenbire düşmemesi bir facianın vukuuna sebep olmamıştır. Arşın vidadan çıkıp düşmesi elektrik telini de koparmış ve arkadaki arabalar, bir hayli zaman durmağa mecbur olmuşlardır. Bu hâdisenin düz bir yolda olması bir talih eseridir. Tramvay arabaları sefere çıkmadan evvel ciddi surette muayene edilmelidir.

RADYO

Bugünkü program

13,30 Program, 13,33 Türkçe plâklar, 13,45 Ajans haberleri, 14 Riyasetiçumhur bandosu, 14,30 Ankara sonbahar at koşularının tahminleri, 14,40 Temsil, 15,30 Riyasetiçümhur Filârmonik orkestrası, 18,03 Dans orkestrası, 18,45 Radyo Çocuk Kulübü, 19,30 Ajans haberleri, 19,55 Fasıl heyeti, 20,15 Radyo Gazetesi, 20,45 Şarkılar, 21 Konuşma, 21,15 Dinleyici istekleri; 21,45 Konuşma; 22 Salon orkestrası; 22,30 Ajans haberleri ve borsalar.

Yarın sabahki program

8,30 Program; 8,33 Müzik (Pl.); 8,40 Ajans haberleri; 8,55 Müzik (Pl.).

Bulmaca

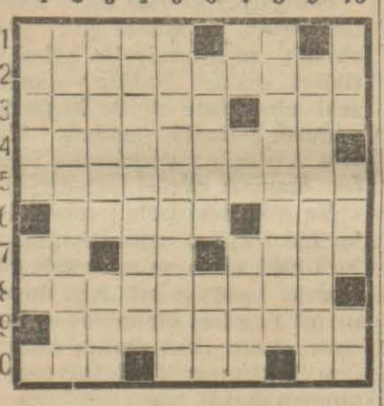

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Pirinç yemeği - Tersi ekmeğin iptidai maddesidir.
2 — Daveti kabul etme.
3 — Bir kış sebzesi - Ses sada yok!
4 — Mamur etmek.
5 — Cenubi Amerika devletlerinden.
6 — Tersi âdet olduğu gibi demektir - Karadeniz uşağı.
7 — Sorgu edatı - Kuzu feryadı - Arnavut yemini.
8 — Bir çalgının kirişleri.
9 — Tersi bir çift üzüm hevengidir.
10 — Sada - Üye - Meşguliyet.

Geçen bulmacamız

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Kımıldamak. 2 — Isıraısıra, 3—Mızıklayan, 4—Irıp. Ipak. 5 Lak, Al, Sim, 6 — Dilular, Ya, 7 — Asap, Raket, 8 — Miyas, Ki, 9 — Arakiye, Su, 10 — Kan, Matlup.

ÖLÜM

Yafer Akşit, Nihal Şenol ve Fahri Garan'ın babaları Sadriesbak Halil Hamit paşa ahfadından emekli yarbay

DOKTOR HALİT

vefat etmiştir. Cenazesi 28/11/942 bugünkü cumartesi günü Teşvikiye camiinden ikindi namazını müteakip kaldırılarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Allah Rahmet eylesin.

ŞEHİR TİYATROLARI

Bu akşam Saat 20,30 da Komedi kısmında
Asrileşen baba
Yazan: Spiro Melas
Türkçesi: A. Hacopulos
Bugün saat 15,30 da matine

Binlerce seyircinin alkışladığı en güzel Türk Filmi
SURTÜK
5 nci ZAFER HAFTASI
ELHAMRA'da

Günlük Borsa

27/11/1942 fiatleri

Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	131.80
Cenevre üzerine 100 frank	30.325
Madrid üzerine 100 pezeta	12.9375
Stokholm üzerine 100 kuron	31.135

ESHAM ve TAHVİLÂT

% 7 1/2 933 Türk borcu tranş I	19.—
İkramiyeli % 5 933 Ergani	
A. B. C.	20.25
% 7 941 Demiryolu I	19.—
% 7 941 Demiryolu II	19.30
% 7 Birinci tertip Milli Müdafaa istikrazı	19.—
% 5 İkramiyeli birinci tertip Mill Müdafaa	19.—

Sayın halkımıza ehemmiyetli ilân
MİLLÎ ALEMDAR
da
Bütün seansları görülmemiş bir hücumla ayak ayak üstüne seyredilen
Dünyanın en yüce denizleri Fatihi
BARBAROS HAYREDDİN
devrinin destanlarını yaşatan
EROL FLYNN
ın yarattığı
Sinema medeniyetinin son azamet tacı
DENİZLER ARSLANI
Süper filminin
Yalnız bu hafta
Salı akşamına kadar gösterileceği ve uzatılamıyacağı maatteessüf ilân olunur.
Görmiyenler acele etmelidirler.

SARAY
SİNEMASINDA
TYRONE POWER
BETTY GRABBLE
tarafından yaratılan
KAHRAMANLAR FİLOSU
Büyük ve emsalsiz filminde
Zaferden zafere koşuyorlar.

ŞARK SİNEMASI
Dolup dolup boşalıyor...
ARABACININ KIZI • BALIKCININ KIZI
Filmleri gibi
YIKILAN SAADET
Büyük aile faciası da
Görülmemiş işidilmemiş bir rağbet kazandı.
Sinema meraklıları hıçkırıklarla göz yaşlarla bu şaheseri tekrar, tekrar seyrediyorlar.
Sinemamız bu ibret verici hissi dramı sayın müşterilerine hararetle tavsiye eder.

Günlerdenberi sabırsızlıkla beklenen
ALDIRMA
12 tablo fantazi revü
HER AKŞAM
İSTANBUL GAZİNOSUNDA
Yazan Ekrem Reşid, müzik Cemal Reşid. Telefon 40574
HER PAZAR
16, 30 da içkisiz matine

MUAMELE VERGİSİNE AİT
(İMALÂT) - (MUAMELE)
(EMTİA, İTHALÂT ve İHRACAT)
Defterleri, mürekkep geçmez birinci hamur kâğıda basılmış, hazırdır. 25, 50, 100, 200 ve daha fazla sahifeliler mevcuttur. Taşra siparişleri süratle gönderilir.
Umumî Satış Merkezi: İNKILÂP KİTAPEVİ
İstanbul Ankara Cad. 155

MARMARA'da
Doğan Sinema Güneşi
MEMNU MEYVA
ya İstanbul halkı dalgalar halinde akın ediyor.
Yaratanlar:
BARBARA STANVİCK — HENRY FONDA
Ayrıca: Bir heyecan mahşeri:
DEHŞET ADASI

AKŞAM

Abone bedeli

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	»

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681
Müdür: 20497

Zilkade 18 — Kasım 21

S.	İm	Gü.	Öğ	İkt.	Ak.	Yat.
E.	12,35	2,19	7,19	9,48	12,00	1,37
Va.	6,19	8,02	13.01	15,29	17.43	19,20

İdarehane Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13.

MELEK Sinemasında
Kahkaha tufanı yaratan
DELİ GÖNÜL
filmi devam ediyor. Artistler:
WİLLİAM POWELL - MYRNA LOY
Saat 13 te tenzilâtlı Halk Matinesi.

Bugün SÜMER Sinemasında
Nükteli ve hareketli mevsimin en parlak Komedisi
İZDİVAÇ CİLVELERİ
güzel filmi mutlaka gidip görünüz. Baş Rollerde:
JOAN BENETT — FRANCHOT TONE
Seyircilerine hoş ve unutulmaz iki saat geçirtiyorlar.

Bugün TAKSİM Sinemasında
Hoş bir sürpriz: 2 filimden mürekkeb zengin bir program
1 - MösYö MADAM ve BEBE'i
MEŞHUR 3 KOMİKLER
Benny Singliton - Arthur Lake ve Chic Young
Taraftndan oynanmış hahkahalı ve gayet gülünçlü bir komedi
2 — Umumi talcb üzerine.
ÜÇ ŞEYTANLAR
Boris Karlof - Peter Lore - Bela Lugosi
Tarafından oynanmış dehşet ve entrika ve heyecan filmi.

SALI 1 İLKKÂNUN SAAT TAM 18.30 da
SES Sineması ve Tiyatrosunda **CAZ KONSERİ**
Şehrimizin en seçme Cazband üstadlarının iştirâkile
BÜYÜK CAZ ORKESTRASI
Çok zengin programında. Filmlerde dinleyip sevdiğiniz en güzel şarkıları çalacaktır.
RUMBALAR — TANGOLAR — KONGALAR
Numaralı biletler şimdiden satılmaktadır. Salı günü gişelerdeki kalabalıktan kaçınmak için yerlerinizi şimdiden alınız.

MAKSİM'de
HER PAZAR MATİNE
MÜZEYYEN SENAR
Kemani NECATİ TOKYAY ve 24 kişilik saz heyeti
Ayrıca: Büyük muvaffakıyetler kazanan
EFENİN AŞKI
Büyük Milli Revü tekmil programla saat 15 de
içkisiz matine

Darmstadtlı E. Merck evinin
Eski Aile Arması
alâmeti farika olarak kullanılmakta ve üç asra yakın bir zamandan beri durmadan devam eden yaratıcı ananeye işarettir. MERCK ismi bütün dünyada başarın ve üstün vasfın timsalidir.
E. Merck
KİMYA FABRİKASI
DARMSTADT

HER TELDEN

Bir konferansa dair...

Radyo mecmuasında Dr. Galip Ataç'ın pek enteressan bir konferansının hülâsasını okudum. Büyük adamların deliliklerinden bahsediyor ve bir aralık da şöyle diyor:

«Şairler büyük adam olsalar da olmasalar da onlara, hiç bir vakit tam akıllı diyen olmamıştır. Şairlerin deliliklerinden bahsetmek eski dilimizde denildiği gibi «Malûmu ilâm» kabilinden olur. Zaten şiirin zevki de şairlerin tam akıllı olmamasından ileri gelir. Zaten tam akıl insana ukalâlık verir. Delilik bu dünyanın tuzu, biberi demektir. Deliler ve şairler olmasaydı hayat büsbütün tuzsuz ve tatsız bir şey olurdu.»

Bundan sonra Vagner'in deliliklerini ele alan Dr.: «Vagner'in meşhur bir deliliği de pek çok âşık olması ve sevdiği kızları sık sık değiştirmesidir.» diyor. Bana kalırsa bunun delilik değil, başka bir adı vardır. Çapkınlık!.. Fakat bel ki de bu da delilik hudutlarına giren bir sıfattır.

Radyodaki «Evin saati» nin hakikaten üstat sözcüsü: «Tam akıl insana ukalâlık verir.» demektedir.

Halbuki sayın doktor hiç de ukalâ değildir. — H

Bağ, bahçe ve ev ziraati

Mozaikleri sere alınız

Sonbahar bitmek üzeredir. Kışın ilk tesirleri başlamıştır. Bundan sonra bahçede ve açıkta hiç bir çiçeği bırakmak doğru değildir. Yalnız kasımpatlarını yerinde bırakmak, diğer fidanları ve soğanları topraktan çıkarıp limonluğa, ser veya camekâna ve hiç olmazsa soğuktan muhafazalı yerlere nakledip saksıları bahara kadar muhafaza etmek iktiza eder. Soğanlardan yıldız ve kanaları da ihtiyaten kaldırınız.

Mozaiklerin hepsini, vapur dumanı, sardunyaları, sakız ve telgraf, kordelâ, saksı güzeli gibi bahçe tarhlarının şekillendirilmesinde kullanılan bütün fidanları topraktan çıkarıp saksılara dikmeli ve bunları soğuktan korunabilecek yerlere götürüp muhafaza etmelidir. Eğer seriniz varsa bunların hepsinden ayrı ayrı tahta kasalara, saksılara bol bol çelik yapmalısınız. Bu çeliklerin nasıl yapılacağına dair evvelki yazılarımızın birinde malûmat vermiş idik. Mozaik çelikleri yapmak çok istifadelidir. Geçen sene tanesi 6-10 kuruşa satılan bu fidanlardan bol çelik yaparasınız ilkbaharda istifadeniz o nispette artmış olur.

Fulun toprağı ne vakit değiştirilir?

Ful, Mersin veya Antalyadan getirilmekte olan çok güzel kokulu çiçekler açan bir ağaççıktır. Şehrimizde son 3-5 sene içinde ful merakı gittikçe artmıştır. Ful getirtip bakanların bir çoğu bu fidanın hangi toprakta yaşadığını ve saksısının hangi ayda değiştirileceğini bilmedikleri için sık sık soruyarlar. Fulun iki mevsimde saksısı değiştirilebilir. Bu ayda çiçeklerini artık açmıyacak kadar çiçek açmış olan ve üzerinde konca bulunmıyan fidanların toprağını değiştirmek kabildir. Fakat iyisi fulu şubat veya martta değiştirmektir.

O zamana kadar soğuktan muhafazalı bir yerde bulundurulacak olan saksıları şubatta yeniden saksılamalıdır. Bunun için köklerin etrafındaki toprağa hiç dokunmadan yalnız mevcut toprağının altına ve üstüne ve bir miktar da yan taraflarına yeni toprak koymak kâfidir. Kullanılacak toprak, bir kısım iyi elenmiş funda, bir kısım yaprak çürüğü ve bir kısım ince dere kumu (Mil) den ibarettir. Başka toprak ilâvesine lüzum yoktur.

Manolya tohum verir mi?

Mağnolya, on beş metre kadar yükselen bir ağaçtır. Çiçekleri koparılmazsa her biri bir çam kozalağı büyüklüğünde ve kozalak biçiminde bir tohum kozası verirler. Bu kozalar ilkin yeşildir. Yavaş yavaş pembeleşerek sonunda kıpkırmızı olur. Her kozanın üzerinde 20 - 50 tane kırmızı renkte tohumlar bulunur. Bu mevsimde manolyaların tohumları tamamen kemale gelmiş gibidir. Tamamile kırmızılaşan tohumlar kendi kendine dökülürler. Daha iyisi bu kırmızı kozalakları toplayıp tohumlarını birer birer çıkartarak ekmektir. Manolya tohumu serlere ve yaprak çürüğü içine ekilir. Ekilen saksıların üzerine bir cam kapak örtülür. Serin sıcaklığı yirmi dereceden yukarı olmalıdır.

Her tohumdan bir fidan meydana gelir. Manolya geç büyüyen bir ağaç olduğu için tohumlarile üretmekten ise daldırma veya çelik ile üreterek vakıt kazanırlar. Daldırması yaz başlangıcında ve tenekeden bir huni içine alınan dallardan yapılır. Çeliği de şubatta dalların uçlarından kesilerek iki yapraklı çelik halinde camekânda veya serde yapılabilir. Güç köklendiği için çelikleri dip sıcaklığı ile serde köklendirmek lâzımdır.

Yumurta kışın bozulmaz

Sıcak hava yumurtanın bozulmasını kolaylaştırdığı gibi sıfır derecenin altında devamlı soğuklar dahi yumurtanın donmasına yardım edebilir. Yumurta sıfıraltı 7-8 dereceden aşağısına dayanamaz. Buna mâni olmak için yumurtaları saman veya rende tozu olan talaş içinde muhafaza etmek lâzımgelir. Evlerde ve apartımanlarda kışın yumurtaları rutubeti az, sıcaklığı on beş dereceden yüksek olmıyan yerlerde sepet veya sandık içinde, saman yahut rende talaşı içinde kolaylıkla muhafaza etmek mümkündür.

Buzhanelerde kışın yumurta saklamak lüzumsuzdur, Kullanılacak olan talaş tozu veya samanın çok iyi kurutulmuş olmasına dikkat etmelidir. Şayet bu iki madde yaş ve yağlı ise yumurtaların arasında yavaş yavaş kızışarak yumurtaları bozduğu görülmüştür. Eğer talaş tozu veya saman tedariki kabil olamazsa o zaman odun veya mangal gömüründen husule gelmiş külün içine yumurtaları gömerek muhafaza etmek kabildir. Fakat külün de rutubetsiz olması şarttı.

Avrupada yumurtaları kışın kâğıddan keseler içinde muhafaza ederler. Bu usul en pratik ise de kese kâğıdı bulmak zorluğu karşısında şimdilik tatbiki oldukça güçtür.

CEVAPLARIMIZ:

Kestane nasıl muhafaza edilir?

Feneryolunda Feriha Aydın'a cevap: Kaynamış veya kavrulmuş kestaneden ziyade çiğ kestane daha uzun müddet dayanır, muhafaza edilir. Kestane rutubetten küflenerek çürüdüğü için bu küflenmeye mâni olmak kâfidir. Küflenme rutubetin tesiri ve havasız kalmış, küf isporları bulunan yerlerde olur. Bunun için kestaneyi çuvalı içinde bırakmak veya ağızlarını sıkıca bağlamak şartile Amerikan bezinden yapılmış torbalar içinde muhafaza etmek mümkündür. Bu torbaları kilerin ve ya odanın yüksek bir yerine asmalı ve lâzım oldukça torbayı açarak kestane çıkardıktan sonra yine eskisi gibi yerine konulmalıdır.

Kestaneyi kuru rende talaş tozu veya kül içinde de ilkbahara kadar saklamak kabildir. Bu şekilde her kestaneyi gözden geçirip içinde çürük ve delikli olanları ayırmak suretile bozuklarını atmalıdır. Kavrulmuş veya fırında kurutulmuş kestaneler kanyanmış kestaneden daha çok dayanır.

Bütün

RADYO

dinliyenleri alâkadar eden Büyük bir

MÜSABAKA

başlıyor.

Bu müsabaka hakkındaki tafsilât, pek yakında,

CEMAL NADİR GÜLER

tarafından çıkarılacağını haber verdiğimiz

AMCABEY

gazetesindedir, bekleyiniz!

Askerlik Bahisleri

Başlıyan Sovyet taarruzları

Almanların sağ yanları büyük zorluklar karşısında bulunuyor

Yazan: M. Şevki Yazman

Soğuklarla beraber ve fakat daha karakış gelmeden Sovyet baş komutanlığı Şark cephesinde taarruzlara başlamış bulunuyor. Sovyet ve İngiliz kaynaklarından gelen ilk haberler Almanların Kafkasya'da, Stalingrad önünde hezimete uğratıldığından, Don kavsinde Kalaç şehrinin geri alındığından bahsediyor. Bu hususlarda elimizde henüz katî ve müspet rakamlar yoktur ve biraz ihtiyatlı davranmak lâzım geldiği kanaatindeyiz. Ancak şurasını da kabul etmek lâzımdır ki bahsi geçen yerlerde Alman ordusunun vaziyeti hayli güçtür.

Almanlar büyük plânlar ve hedefler göz önünde tutarak bu yaz taarruza geçmişlerdi. Sovyet ordusunu kısmen veya tamamen imha ederek hiç değilse Şark'ta Volga'ya, Cenupta Kafkas silsilesinin cenubuna varmak istemişlerdi. Bu suretle cepheleri Volga gibi geçilmesi çok güç geniş bir su mâniine, sağ yanları da Kafkas silsilesi gibi aşılmaz bir dağ silsilesine dayanacaktı. Daha ileri gidilerek Orta Şark'a sarkılmasa bile bu asgarî hedefin elde edileceği zannediliyordu. Çünkü hiç değilse Kafkasya'yı müdafaa edecek ordu üssünden çok uzaklaşmış ve ters cephe ile harb vaziyetine düşmüş bulunuyordu ki, bu sebepten olsun Almanların hedeflerine varmaları birçok kimselerce mümkün görünüyordu.

Vakıa Almanlar bir taraftan Stalingradda Volgaya, öte yandan Kafkas silsilesinin şimal yamaçlarına vasıl oldular. Fakat bu hedefe ulaşma evvelâ çok geç vaki oldu, ikincisi de hedefin bir kısmına varıldıktan sonra fazla insan ziyaından olacak garib bir takatsizlik baş gösterdi. Aylarca muharebeye rağmen Almanlar yalnız Stalingrad çevresinde kaldılar. Ne şimale, ne de cenuba sarkabildiler. Volga boyunu tutamadılar. Hazer denizine ulaşamadılar. Cephelerini boylu boyunca en tabiî ve kuvvetli mâni olan Volga'ya dayayamadılar.

Hele Kafkaslarda Grozni gibi Rusyanın ikinci derecede mühim bir petrol kaynağının elli kilometre kadar yakınına geldiler de, ellerini uzatıp burayı işgal edemediler. Tuapse gibi Karadenizdeki Kızıl donanmanın en mühim üssünün 20 kilometre ötesinde kaldılar. Kim ne derse desin askerlik ve strateji ilmi bu kadar ilerledikten, bu kadar hedefe yaklaştıktan sonra bu en can alacak noktaları işgali «istememeği» kabul edemez. Bu olsa olsa çok şiddetli Sovyet müdafaası ve Alman saflarındaki büyük kayıplar dolayısile bir duralamadan, bir iktidarsızlıktan ileri gelebilir.

Almanların taarruzda asgarî hedefleri olsun elde edememeleri yalnız kazançlarını tahdit etmiş değildir, fakat ondan daha mühim olarak Cenup kanatlarının sağlam bir müdafaa cephesi tesis edememesine de sebep olmuştur. Büyük fedakârlıklar ile bu yaz kazanılan Voronejden aşağıdaki Doneç, Don ve Kuban havzaları ilerisinde bulunan Alman müdafaa hatları hiç de sağlam durumda değildir. Ne büyük tabiî manilere dayanmışlardır, hattâ ne de Kafkasya ile Volga boyundaki mevzilerin arasında esaslı bir irtibat tesis etmişlerdir. Volga'ya varılan tek nokta, Stalingrad sipsivri bir çıkıntı teşkil etmektedir. Bu gibi yerlerin müdafaası güç olduğu gibi binlerce kilometre tutan muvasale yolları üzerinden buradaki harb faaliyetini olduğu gibi tutmak da çok müşküldür.

Hülâsa; bu yazın büyük fedakârlıklarla elde edilen ilerleme taarruzundan beklenen faydayı temin etmediği gibi çok geniş bir sahaya yayılmak ve hiç bir tabiî mania dayanmamak dolayısile müdafaayı da sağlamamıştır.

Diğer taraftan her ne kadar Kafkas petrollarından istifade Sovyetler için çok güç bir şekle girmiş ise de henüz Bakû ve Grozni Sovyetlerin elinde bulunduğu, Almanlar Hazer denizine de inemedikleri için istifade imkânsız hale de gelmemiştir. Hayli uzak yollardan, Türkistan üzerinden ve Volga'nın şarkındaki demiryollarından istifade edilerek Kızıl ordu kendisine yetecek miktarda petrol temin edecektir.

Buna karşılık Şimalî Afrika'da İngiliz ve Amerikalıların hareket geçmesi, Almanların Akdeniz, Fransa, İtalya ve Afrikaya ayrıca kuvvet ayırmak zaruretinde kalması hem Sovyet baş komutanlığına ümit vermiş, hem de en mühim hedefleri ele geçirmek için büyük ihtiyatlara sahip olmayışı Grozni ve Tuapse önünde duralamasından anlaşılan Alman baş komutasını fennî kıtalarını biraz daha yaymağa, yeni fedakârlıklar ve yeni gayretler göstermeğe mecbur bırakmıştır.

Bu vaziyet karşısında bizzat Almanların bu yaz aldıkları geniş sahaların büyük bir kısmını bırakarak Don nehrine kadar çekilmek istemeleri bile mümkündür. O takdirde ise Sovyetler Kafkas petrol kaynaklarile doğrudan doğruya ve kısa irtibatlar temin edeceklerinden bu hal Kızıl ordunun kudretinin bittekrar artması demektir.

Henüz büyük Sovyet muvaffakıyetlerinden bahsedilmese bile Almanların sağ yanlarında büyük zorluklar karşısında kaldıkları söz götürmez. Bakalım bu yaman ordu, kendisi kadar yaman harbeden düşman karşısında erazi vaziyeti itibarile sağlam olmayan sağ yanını, müdafaa kudretile tutabilecek mi? Sonra geçen sene büyük taarruz kudreti gösteremiyen Sovyet ordusu, bu sene elde ettiği tecrübelerle bu kudreti gösterebilecek mi?

Yeni edebî roman tefrikamız

Gönül Cehennemi

Münasebetile Mebrure Sami hakkında birkaç söz

Bir müddetenberi Akşam için hazırladığı «Gönül Cehennemi» ismindeki edebî romanını yakında neşredeceğimiz güzide muharrir Mebrure Sami, okuyucularımızın meçhulü değildir. 1938 Nobel mükâfatını kazanan Amerikalı muharrir Pearl Buck'un meşhur eseri «Ana» yı (Akşam) da takibetmiş olanlar, Mebrure Samiyi yalnız tercümedeki yüksek kudret ve kabiliyeti itibarile değil, fakat aynı zamanda yeni Türkçenin en munis kelimelerle en güzel şeklini bulmak hususundaki muvaffakıyeti bakımından da zamanımızın cidden çok değerli muharrirlerinden biri olarak tanıdıklarına şüphe yoktur.

Geçen ilkbaharda Mebrure Sami'nin gene çok sevdiği Pearl Buck'tan tercüme edilmiş «Gurbetteki Kadın» isimli romanı neşredilmişti. Bu eser münasebetile üstat Halit Ziya Uşaklıgil'in bir refikımızda intişar etmiş «Güzel bir eser» başlıklı yazısından şu satırları iktibas ediyoruz:

«Mebrure Sami yazı âleminde en ziyade tanınmış ve sevilmiş olan bir isimdir. Başlıca vasfı hikâyeciliktir. Bu zeminde intişar eden eserleri «Sönen ışık», «Leylâklar altında», «Niçin beni aldattın?», «Çöl gibi» hikâyeleri, hele uzun müddet büyük muvaffakıyetle Şehir Tiyatrosu sahnesini işgal eden «O kadın», halkın büyük rağbetini kazanmış eserlerdir.»

Daha aşağıda, «Gurbetteki kadın» ın tercümesinden bahsederken üstat, Mebrure Sami'nin lisanı hakkında şu mütalâayı yürütüyor:

«İntibalarımın tek bir kaynağı var: Mebrure Sami'nin Türkçe eseri. Bunu her şeyden evvel Türkçe yazılmış bir kitap olarak telâkki edince, hemen bu neticeye vasıl oluyorum ki, onu meydana koyanın, düzgün, akıp götüren, hiçbir engele tesadüf etmeksizin doğru bir yol takibederek sendelemeden, irkilmeden giden bir beyan tarzı var. Pek güzel ve zamanın anlayışına, duyuşuna göre yepyeni bir lisan; hattâ o kadar yeni ki kitabın şurasında burasında eskiden filân ve falan kelimelerle, Arapça şu ve bu lûgatlerle ifade edilmek âdeti yerleşmiş olan fikirler için tamamile yeni ve yeniliğine rağmen hiç yadırganılmıyan sırf Türkçe mukabiller bulunmuş. Muharrir bunları araştırarak, uzun uzun zahmetler neticesinde bularak kullanmışa benzemiyor; galiba kadınlığın verdiği bir teferrüsle, bir cezm ile hemen kaleminin ucuna geliveren bir kelimeyi kâğıdın üzerine nakşedivermiş hissini veriyor; o kadar ki kendisi bütün ömründe, bütün hususî hayatında o kullanmaktan kaçınılan eski kelimelerin yerine hep bunları kullanmış olmalıdır, kararını veriyorsunuz...»

Üstat Halit Ziyanın salâhiyetli kaleminden çıkan bu satırlar, Mebrure Sami'ye tahrir âleminde nasıl şerefli bir yer ayırmak lâzım geldiğini en beliğ bir şekilde tebarüz ettirmektedir. Okuyucularımızın yakında

Mebrure Sami Koray

«Akşam» sütunlarında zevkle takibedecekleri «Gönül Cehennemi» Mebrure Sami'nin gazetemiz için telif ettiği en son eseridir. Muharririn duygulu ve canlı üslûbile hazırlanan bu nefis romanı okuyucularımız yakında «Akşam» da derin bir zevk ve heyecanla okuyacaklardır.

MEBRURE SAMİ'nin

Eon son eseri

Gönül Cehennemi

Önümüzdeki cumartesiden itibaren AKŞAM da tefrika edilecektir.

İSTANBUL HAYATI

Kuvvet mâcunu

Şekerin pahalanması üzerine yerli yemişlerimize karşı rağbet uyandı. Sokaklarda adım başında bir kaç işportacıya raslanıyor. Durmadan bağırışıyorlar:

— Haydi baylaaaar... Kuvvet mâcununa buyuruun... İhtiyarları gençleştiriyor, gençlere kan yapıyor.

Birine sordum.

— Kilosunu kaça veriyorsun?

Küçücük el terazisini yakalayıp teneke küreği tablaya daldırdı:

— Elli gramı sekiz, yüz gram on altı kuruş. yüz gram al da can besle.

Ağzıma doğru bir fındık uzattı:

— Tadına bak. Ne kadar taze... Korkma bayım, ye. Helâl maldır. Benden de sana helâl olsun. Bir tane ye de beğenmezsen alma. Benim mâcunumu bir yiyen bir daha alıyor. Halis kuvvet mâcunu. İnsanın betine benzine kan getiriyor. Param olsa da kendim de yiyebilsem. Kaç para eder senin şekerin, çikolatan?..

Sorduğuma pişman oldum. Ard arda sıraladığı methiyerlerle sözümü ağzıma tıkadı ve doldurup tarttığı minimini kese kâğıdını elime sıkıştırdı.

Tabla pek ustalıklı donatılmış. Altına kalın bir sıra üzüm dizilip üzeri bir kat fındıkla örtülmüş. Satış fiatine göre üzüm ile fındığın yarı yarıya karıştırılması lâzım. Halbuki, üzüm daha ucuz olduğu için, satarken fındığı üzümün yarısından daha az veriyorlar. İşte satıcının ustalığı da burada. Elindeki küçük küreği öyle maharetle daldırıyor ki, beş altı fındığın altında bir avuç üzümü kese kâğıdına doldurduğunun farkına varılamıyor. Tartarken de dikkat ediniz; kese kâğıdına doldurduğu ekseriya ağır gelir. Bu da bir ustalıktır. Üzerinden fazlasını geriye alırken hep fındıkları seçip çıkarır, geriye üzümler kalır. İşte, gözden sürmeyi aşırmak buna derler. Sonradan kese kâğıdını avucunuza boşaltınca fındık miktarının, üzümün dörtte biri kadar bile olmadığını görürsünüz.

Bir yanı hafifçe kızarmış, yarısı fil dişi gibi bembeyaz iç fındıkların satıcı tablasında sarı, renkli cam gibi şeffaf üzümlerle kucaklaşması pek nefis manzara. Karşıdan seyrederken insanın iştahı kabarıyor, ağzı sulanıyor. Satıcıların başları da hiç boş kalmıyor. Herkes cebine bir kese kâğıdı yerleştirip çenesini oynata oynata gidiyor. Bazı evlerde misafirlere kahve yerine fındık, üzüm, incir ikramları başladı. Keşke bu moda umumileşse. Müşteriye kahve, çay yerine bunları veren kahvehaneler de varmış.

Acaba, hâlâ şekerleme, karamelâ yemekte inat edenler var mı? Bunu bir kibarlık, lüks alâmeti sayanlar aldanıyorlar. Onların hor gördükleri üzümlerimizi, incirlerimizi, ceviz, fındık, badem gibi kuru yemişlerimizi Avrupalılar bayıla bayıla kapışıyorlar. Lezzetinden maada, besleme kuvveti bakımından da, türlü boyalı şekerlemelerden daha üstündür. Lüks merakından biraz fedakârlık yapıp bunlara alışırsak hem kesemize, hem vücudumuza faydalarını pek çabuk görürüz.

Cemal Refik

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR

Kopenhag hayvanat bahçesinde sevinçli bir doğum

Kopenhag hayvanat bahçesinde sevinçli bir doğum vakası olmuştur. Bu bahçenin kuruluşundanberi ilk defa olarak bir zürafe yavrusu doğmuştur. Böyle vakalar hayvanat bahçelerinde çok nadirdir. Çünkü iklim değiştiren hayvanların çoğu üreyemez. Bir kaç sene evvel Kopenhağ hayvanat bahçesinde doğan küçük narin zürafa yavrusu dikkatsizlik yüzünden boynunu kırmış, binnetice bir kaç dakika sonra ölmüştür. Yeni doğan zürafa yavrusu sağlamdır. Boyu 160 santimetre olup ağırlığı 75 kilogramdır.

Islanda'da bağcılık

Bağ çubuğu sıcak iklimi sever, pek soğuk mıntakalarda yetişmez. Fakat Avrupa'nın şimalinde Islanda adasının soğuk ve sisli mıntakalarında Islanda bahçıvanları on sene çalışarak bağ çubuğunu yetiştirmeğe muvaffak olmuşlardır. Bugün aldıkları neticeler Islanda bağcıları için iftihar edilecek derecededir. Islanda'da bağ yetişmesine buranın sıcak kaynak suları yardım etmiştir. Bu sıcak sular borularla bağ çubuklarının dikildiği geniş cam evlere götürülmüştür. Sonbaharda bu kapalı uzun geniş yapılar içerisinde yetiştirilen bağlardan 40,000 kilogram üzüm alınmıştır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Gece Bekçisi

Bir zamanlar ortasından yanyana iki nehrin akıp gittiği bir vâdide oturmuştum. Buranın sükûnetini, rahatını, sinirleri dindiren sessizliğini hiç unutamam. Bütün dünya ile alâkamı kesmiş gibi idim. Yalnız civarda «Rüzgârlı köy» ün biraz ilerisinde büyük bir bent yapmakla meşgul bir mühendis arkadaşım vardı. Arasıra onunla buluşur ve konuşurduk.

İşte bugünlerde, kıştan hiç farksız soğuk bir sonbahar gecesinde saat on bir buçuğa doğru kapım hızlı hızlı çalındı. Gecenin bu saatinde beni arayan kim olabilirdi? Kalktım. Kapıyı açtım. Şiddetli bir rüzgârla beraber içeriye uzun boylu bir adam girdi. Bu benim bent inşaatı ile meşgul olan mühendis dostumdan başka kimse değildi.

Büyük bir heyecan içinde olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Onu sönmeğe yüz tutan ocağın yanına götürürken:

— Başıma gelenleri hiç sorma... Ölüm tehlikeleri geçirdim!.. diyordu.

Salondaki ocağa iki kütük attım. Kendisine sıcak bir çay ikram ettim. Heyecanı biraz yatışınca anlatmağa başladı:

— Aşağı yukarı sen bizim işin mahiyetini bilirsin. Gündüzleri amele gelir, çalışır ve akşamları köye döner. Bütün amele «Rüzgârlı köy» ile, biraz ötedeki «İğrifındık» köyünden toplanmıştır. Buraları da çalıştığımız yere uzak değildir. Akşam olunca herkes köyüne döner. İnşaat yerindeki büyük kulübede bir ben kalırım, bir de gece bekçisi.. İşte o kadar.. Bekçi dev gibi bir adamdır. İsmi «Bayram».. Gayet güçlü kuvvetli bir çocuk.. Yalnız biraz delibaş birşey..

Son günlerde ona tuhaf bir hal oldu. Bir dalgınlık... Gittiği yerden gayet geç dönmeler.. geceleri su içmek için kulübeden çıkıp saatlerce dönmemeler!..

Vaziyetinde dehşetli bir gayri tabiilik seziliyordu.

Bu gece amelenin hepsi gittikten sonra ben yemeğimi yedim. Sobayı yaktırdım. Biliyorsun bizim orası çok ayaz oluyor... Üşüyorum... Kitabımı aldım. Okuyordum.

Bizim «Bayram» da her zamankinden çok daha fazla bir tuhaflık vardı. «Acaba hasta filân mı?..» diye düşündüm.

Bir aralık onun garip bir şeyle meşgul olduğunu gördüm. Kulübenin bir köşesine oturmuş, önüne kapkara bir taş koymuş, ağızları açık kocaman iki usturayı biliyordu.

Lâf olsun diye sordum:

— Bayram... Ne o berberliğe mi başlıdın?..

Evvelâ cevap vermedi. Sert sert yüzüme baktı. Onun biraz terbiyesizce haline âdeta alışmış gibi idik. Çünkü kendisi inşaatı yapan müteahhidin adamı idi. Ona güvendiği için epeyce şımarıklık ederdi. Bu sefer sorduğum şeye cevap vermemesini de buna hamlettim. Fakat Bayram «ustura» sını havaya kaldırarak söze başladı:

— Bu ustura sakal kesmez!..

Söylediği şey tuhafıma gitmişti:

— Ne keser ya?..

Bir anda ağzı, burnu, gözleri birbirine karışır gibi oldu. Bağırdı:

— Bu ustura gırtlak keser, gırtlak!..

Bunu söylerken öyle acayip bir hali vardı ki âdeta içime bir ürperti çöktü. Delirmiş mi idi bu adam?.. İşi alaya vurarak gülümsedim:

— Nasıl gırtlak?.

— Basbayağı gırtlak!.. İnsan gırtlağı!..

Sonra usturası elinde ayağa kalktı... Bana yaklaştı:

— Zaten bu usturanın marifetleri vardır. Marifetleri... O tamam iki gırtlak birden kesti!..

— Ne diyorsun?.

— Amma, valahi bunu bilerek yapmadım ha... Bana bazan iyisaatte olsunlar musallat olurlar... Aklıma esiverir. O zaman bu ustura ile gırtlak kesmeden yapamam!.. O sefer de öyle oldu...

Birdenbire kendimdn geçtim... Sonra aklım başıma gelince:

— Nasıl?. Bu söylediklerin sahi mi? Hakikaten elinden bir kaza filân mı çıktı?..

— Evet... Altı sene oluyor... Gene böyle bir inşaat yerinde gece bekçiliği ediyordum. İki de arkadaşım vardı. Gece yarısı sanki bir el beni dürterek uyandırdı. Yatağımda oturdum... Sonra da kalktım. Bu ustura ile iki arkadaşımı kestim!..

— Ne?.

— Kestim onları!..

— Niçin amma?..

— Bilmem.. Aklımda bir hava esti işte... Kesiverdim ikisini de!.. Sonra aklım başıma geldi amma ne fayda?.. Bereket ceza vermediler... Deliliğime bağışladılar.

— Yaaaa..

— Birkaç zamandır gene kafa tasımın bir köşesi delindi galiba... Aklımda o hava esiyor gene...

Böyle söyliyerek usturayı kara taşa sürtmeğe başladı. Bir yandan da gayet garip şarkılar söylüyor, yerinden fırlayıp göbek atıyor, saçmasapan lâkırdılar ediyordu.

Artık durulacak gibi idi. Bayrama:

— Ben biraz dışarı çıkmağa mecburum!.. dedim.

Kulübeden çıkar çıkmaz koşmağa başladım ve kendimi buraya attım.

İşte benim başıma gelenler!.. Lâkin buraya geldim amma beni son derecede düşündüren bir mesele var... Bu deli herifi oraya bıraktım... Ya o bozuk kafa ile bir şeyler yapmağa kalkarsa... Meselâ ister misin bent inşaatını uçurmağa kalksın... Yahut orada yüz binlerce liralık malzeme var... İster misin onları tutuşturşun?.. Deli bu birader!.. Yapar mı? Yapar!..

— Doğru!..

— Haydi gidip şu adamı güzellikle sabaha kadar oyalıyalım. Sabahleyin ameleler gelince bir icabına bakarız... Çünkü o muazzam inşaat birdenbire delirmiş bir adamın eline bırakılmaz... Şimdi benim gittiğimi anlayınca herif büsbütün azacak ve sapıtacaktır.

Arkadaşım o kadar ısrar etti ki kalktık, Atlara bindik. Ve bir müddet sonra da inşaat yerine kadar geldik. Kulübeye yanaşmadan evvel atlardan indik.

Arkadaşım heyecan içinde idi:

— İşte bizim kulübe... İçeride ışık var... Yavaş, yavaş sürüne sürüne gidelim... Evvelâ pencereden bakalım... Herifin ne yaptığını anlıyalım...

Yarı eğilik bir vaziyette, kendimizi göstermemeğe çalışarak ilerliedik. Işık olan pencereye kadar geldik. Buradan bin bir itina ile içeriye bakdık...

Ne görelim?.. İri yarı herif, yanına genç bir köylü kadını oturtmuştu. Önlerinde bir rakı tepsisi...

Adam kahkahalar atıyor:

— Ülen bizim mühendisi bir gandırdum ki... Mecnun olmuşum gibi yaptım. Beni sahiden deli sandı... Buradan geçti gitti... Şu usturayı göstermeseydim seninle bu ısıcacık odada yalnız galamıyacaktık Zeynep... Herif ne geçti emme...

Böyle söyliyerek bir kahkaha daha attı ve kolunu genç kadının beline doladı!..

Arkadaşımla birbirimizin yüzüne baktık... Bu ne akıllı deli idi...

(Bir yıldız)

Memlekette kaç radyo abonesi var

Son yapılan 942 istatistiğine göre memleketimizdeki radyo abonelerinin sayısı 113,595 dır. En çok radyosu olan şehir İstanbuldur. Abonelerin adedi 42,933 dur. Bundan sonra 13,563 abonesile Ankara, 6,574 abonesile İzmir, 3,895 abonesile Bursa gelmektedir.

Radyosu en az olan memleket Hakârıdır. Burada 15 radyo abonesi vardır.

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

Konşumento şartlarımızın 15 inci maddesi (Yükleme, boşaltma, vapura nakil, istif ve istiften ayırma kimin tarafından yapılırsa yapılsın masrafı ve tehlikesi yüke aittir.) şeklinde değiştirilmiştir. 1. İlkkânun. 942 tarihinden itibaren İstanbuldan hareket edecek olan vapurlara ve bu vapurlardan boşaltılacak olan eşya hakkında buhüküm tatbik edilecektir. Fazla izahat acentalarımızdan alınabilir. (1775)

★

Konşimento şartlarımızın 15. nci maddesi (yükleme, boşaltma, vapura nakil, istif ve istiften ayırma kimin tarafından yapılırsa yapılsın masrafı ve tehlikesi yüke aittir) şeklinde değiştirilmiştir. 1. İlkkânun. 942 tarihinden itibaren İstanbul'dan hareket edecek olan vapurlara yüklenecek ve bu vapurlardan boşaltılacak eşya hakkında bu hüküm tatbik edilecektir. Fazla izahat acentalarımızdan alınabilir. «1775»

Denizcilere ilân

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünden

Karadeniz Boğazı haricindeki ziyalı şamandıra

Rumeli fenerinin 13° hakiki cihetinde ve 11 mil mesafede ve:

A. 41.° 24.' 35." Ş.
T. 29.° 09.' 30." Ş. G.

coğrafi mevkiinde bulunan ve asetilen gazı ile yanıp her 10 saniyede tek beyaz şimşek gösteren Karadeniz boğazı haricindeki ziyalı şamandıra 21/11/942 tarihinde esen şiddetli fırtına tesirile yerinden kopmuştur.

Badelmuayene tekrar aynı mevkie konualcak olan mezkûr şamandıranın yerine konulduğu ve yakıldığı ayrıca ilân edilecektir.

İtizar: Bundan evvelki nüshalarda (şamandıranın yerine konulacağı ayrıca ilân edilecektir.) yazılacak yerde sehven edilmeyecektir, yazılmıştır. Tashih olunur. «1827»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Haydarpaşa geçit köprüsü imlâ ve hafir işinin noksan kalan kısmı müteahhit nam ve hesabına açık eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli 66,400 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname ve sair evrakı D.D. yolları Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden 332 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 15/12/942 salı günü saat 16 da Ankarada Devlet Demiryolları yol dairesinde toplanacak merkez 1 inci komisyonunca yaplacaktr.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı vesikalarla birlikte aynı gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları.

A — 4570 liralık muvakkat teminat mektup veya makbuzu.

B — 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalar ile bu işi yapabileceğine dair Münakalât Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası. (Ehliyet vesikası için isteklilerin bir istida ile ihale tarihinden en aşağı (8) gün evvel Münakalât Vekâletine müracaat etmeleri lâzımdır.) «1817»

Emekli dul yetimlerin ve askerî malüllerin nazarı dikkatine:

Emlâk Ve Eytam Bankasından:

1 — Maaşlarını bankamızdan temlik suretile alan emekli dul ve yetimlerin Mart, Nisan, Mayıs 943 aylıklarının tediyesine 1/12/942 salı günü saat 13 den itibaren başlanacaktır.

2 — Askeri harp malüllerinin ise aynı günde saat 8 den 12 ye kadar maaşları verilecektir.

3 — Eyüp, Sarıyer, Adalar, Bakırköy, Kartal, Beykoz, 1/12/942 salı günü öğleden sonra verilecektir.

4 — Aşağıdaki tarihlerde:

2/12/942 çarşamba günü	Fatih	Mülki	1	ilâ	3231	kaza numaralı
» »	»	Askeri	1	»	3140	»
3/12/942perşembe	Fatih	»	3141	»	6071	»
» »	Eminönü	Mülki	1	»	1741	»
4/12/942 cuma	»	Askeri	1	»	3311	»
» »	Üsküdar	Mülki	1	»	1886	»
5/12/942 cumartesi	»	Askeri	1	»	1525	»
» »	Kadıköy	Askeri	1	»	2766	»
7/12/942 pazartesi	»	»	2767	»	4495	»
» »	»	Mülki	1	»	2833	»
8/12/942 salı günü	Beyoğlu	Askeri	1	»	2973	»
» »	»	Mülki	1	»	1181	»
9/12/942 çarşamba	Beşiktaş	Mülki	1	»	1401	»
» »	»	Askeri	1	»	3210	»

Maaşlar tediye edilecektir.

Maaş sahiplerinin yukarda bildirilen günlerde ve ellerinde bulunan fişlerdeki saatlerde bankamıza müracaatları ve bunun haricindeki müracaatların katiyen kabul edilemiyeceği ehemmiyetle ilân olunur. (1774)

Ambar taracaları asfaltlandırılacak

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünden :

Keşif bedeli (12,095 on iki bin lira doksan beş) kuruştan ibaret anbar taraçalarının asfaltlanması işi pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

Muvakkat teminatı (907,13 — Dokuz yüz yedi lira on üç) kuruştur.

İhalesi 7/12/942 tarihine raslayan pazartesi günü saat on beşte Galata Rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak satın alma komisyonunda yapılacaktır.

Şartname ve teferruatı her gün sözü geçen komisyonda görülebilir. (1828)

Zayi — Tıp Fakültesinden aldığım hüviyeti kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.
İsim Ali Galip No. 2107

Zayi — İktisat fakültesinden verilen 1490 numaralı şebekemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. **Sedat Müceldili**

YEDİKULE ZİNDANLARINDA

Tefrika No. 59 — Yazan: İskender F. SERTELLİ

— Ben de: «Git, şu kaltağın işini bitir!» diyeceksin diye korkuyordum. Bu söylediğin kolay bir iştir. Çıkar çıkmaz yapacağımdan emin ol!

Ahmedin gözleri ışıldadı:

— Haniya, şu korktuğun işi de yapıversen.. Benli Fatmanın vücudünü ortadan kaldırsan vallahi, sana burada biriktirdiğim bütün paramı veririm.

Lüzumundan fazla para canlısı olan Kalafatçı Musa birdenbire kulak kesildi:

— Paraya da o kadar ihtiyacım var ki.. Şu işi becerebilir miyim acaba? diye düşünüyorum..

— Adam sen de. Bu iş, bir teknenin sırtını kızgın ziftlerle kalafatlamaktan daha kolaydır. Fatmayı görmeğe gidersin.. Konuşurken üzerine atılır, işini bitirir, geçer gidersin! Sen ister sen bu işi o kadar sessiz ve kolay yaparsın ki..

Musa, Ahmedden para kopartmak için, bu teklife derhal:

— Peki, Ahmedciğim! dedi. Senin gibi mert bir adamı buraya düşüren öyle bir kahbenin kanını akıtmak borcum olsun.

— Beni atlatmıyorsun, değil mi?

— Seni atlatmak aklımdan bile geçmez. Hem ben burada senden çok iyilik gördüm. Sana hizmet etmeğe, sana yararlık göstermeğe mecburum. Yer yüzünde bir aşiftenin vücudunu kaldırmak o kadar güç bir iş değildir, a canım.. Merak etme sen!

Ahmet sevindi.. Ve koynundan bir küçük kırmızı kese çıkarıp Musaya uzattı:

— Al şunu.. Buradan çıkar çıkmaz para bulamazsın! Bununla iş buluncaya kadar geçinirsin.

Musa para kesesini kimseye göstermeden aldı, cebine koydu:

— Allah razı olsun senden, Ahmedciğim! Sakın parasız kalmayasın.

— Yok canım. Ben parayı burada ne yapacağım? Gün geçtikçe tekrar biriktiririm. Sen keyfine bak.

Ahmedin kini uyanmıştı. Zindanda günler geçtikçe Ahmet, Benli Fatmanın yaptığı fenalığı düşünüyor ve hiddetinden mütemadiyen dişlerini gıcırdatıyordu.

— Eğer Musa sözünde durur da şu kaltağın hesabını görürse, ahım yerde kalmıyacak.

Diyordu.

Ertesi gün öğleden sonra Musayı çağırdılar. Koğuşun kapısı açıldı. Kara Mehmet:

— Haydi, gel bakalım, Allahın talihli kulu..

Diye seslendi. Musa arkadaşlarile vedâlaşarak beşinci koğuştan çıktı. Üst katta bir ufak dayak faslı vardı.

Âdi suç sahiplerinden tahliye edilenlerin kıçına yirmi beş sopa vurmak âdetti. Kara Mehmet:

— İyi ki bana düştün, dedi. Bugün sopa atacak halim yok amma, haydi yat bakalım.. Âdet yerini bulsun.

Kalafatçı Musa yere yüzüstü yattı. Zindan bekçisi sopaları hafifçe indirip kaldırdı. Musa, Yedikule muhafızının elini öperek zindandan uzaklaştı.

— Oh.. Dünya ne aydınlık, ne güzelmiş. Allahım!

***

Kalafatçı Musa, Benli Fatmanın evinde

Musa sözünde durdu. Zindandan çıktığı günün akşamı, ortalık kararır kararmaz Benli Fatmanın evine gitti. Fakat, Musa, kolayca adam öldürecek kadar cesur bir kimse değildi. O, en çok Benli Fatmayı yakından tanımak merakile gitmişti. Kapıyı yavaşça çaldı.

Pencereden ince bir ses duyuldu:

Kimdir o?

— Benim, ablacığım.. Yabancı değil.

Fatma bu sesi tanıyamadı. Fakat yabancı bir kimse olmadığına hükmederek kapıyı açtı.

— Buyurun..

Alt katta ölü gözü gibi ışıldayan bir kandil yanıyordu.

Musa yavaşça içeriye girdi.

Birbirlerine bakıştılar..

Fatma sert bir tavırla:

— Seni tanıyamadım, dedi. Kimsin. Ne istiyorsun?

Musa pişkin bir adamdı.. Güldü:

— Yabancı değilim dedim ya. Seni görmeğe geldim.

— Benim kim olduğumu biliyor musun?

— Bilmesem burada işim ne? Elbette biliyorum.. Benli Fatma sen değil misin?

Fatma istemiyerek yol gösterdi.

Arka odaya girdiler.

Burası alt kattan daha aydınlıktı. Köşede kalın bir mum yanıyordu. Gözgözü iyice görüyordu.

Musa eski bir dost edasile yerdeki mindere oturdu.

— Bana Kazancı Musa derler. Yedikuleden geliyorum.

Fatma birşey anlıyamadı:

— Yedikulede mi oturuyorsun?

— Hayır. Allah düşmanımı düşürmesin oraya. Yedikule zindanından bugün çıktım.

Fatmanın rengi attı:

— Zindandan mı kaçtın?

— Hayır. Günüm tamam oldu. Tahliye edildim.

— Suçn neydi?

— Hiç. Fındık kabuğunu doldurmaz. Bir yıl yattım pisipisine.

Fatma bu vakıtsız ziyaretçinin belâlı bir adam olduğunu anlamıştı.

— Sana bir içki ikram etsem memnun olur musun?

Diye sordu. Musa dudaklarını büzerek güldü:

Memnun olmak da lâf mı a canım? Tam bir yıldır hasretini çekiyorum onun..

Fatma dolaptan bir kadeh rakı çıkardı ve Musaya uzattı. Musanın kimin tarafından ve ne maksadla geldiğini bilmiyordu. Fatma, Piç Ahmedi çoktan unutmuştu.

Musa rakıyı bir yudumda içti.

— Vallahi yer yüzündeki insanlar ne kadar mesut ve bahtiyardır. Her dilediğini bulur ve yaparlar. Biz tamam bir yıl zindanda neler çektik bilsen.

— Allah düşürmesin bir daha.

— Oradakilerin hepsi af bekliyor.. Hele bir kere padişah ölürse..

Fatma, Musanın sözünü kesti:

— Sus.. Öyle tehlikeli şeyler söyleme benim evimde.

— Yerin kulağı vardır, demek istiyeceksin amma.. Burada görüyorum ki ikimizden başka kimse yok. Eğer varsa susarım.

— Hayır. Kimse yok. Fakat, bizi duyarlarsa, padişahın öleceğini siz nereden biliyorsunuz diye ikimizi de zindana atarlar. Allah aşkına benim evimde böyle şeylerden bahsetme! Gel, sana bir kadeh daha doldurayım.. Keyfine bak.

Fatma ikinci kadehi de doldurdu.

Musa hayretle genç kadının yüzüne baktı:

— Biz zindanda herşeyi konuşurduk; yahu! İnsan hürriyete kavuşunca zindandaki hayattan daha serbes olacağını sanıyor. Halbuki burası zindandan beter. Ben, padişahın hasta olduğunu duydum. Eğer ölürse, yerine geçecek şehzade İbrahimin derhal bir af ilân edeceğini biliyorum. Sana bunu söylemek istedim. Sen de amma korkakmışsın ya!

— Padişahın hastalığını ben ilk defa senden duyuyorum. Demek ki, zindanda, sultan Muradın yerine başkasının geçmesi bile konuşuluyor. öyle mi?

— Öyle ya. Niçin konuşulmasın? Konuşmak da yasak mı yoksa?

— Şurada burada gevezelik etmek, şunun bunun aleyhinde söz söylemek de içki içmek gibi yasaktır.. Bunu bilmiyor musun?

(Arkası var)

BİLLÛR ŞİŞE

AŞK VE MACERA ROMANI

Tefrika No. 138 — Yazan: (Vâ - Nû)

Biri:

— Eyvahlar olsun. İki nişanlı evdeydiler. Hizmetçileri de beraber. - dedi.

Diğer biri:

— Reşitle Ferit kurtuldu. Çünkü yoktular.

Üçüncü bir adam:

— Ya Rabbi! — diye ellerini yüzüne kapadı. — Bakın infilâktan bacaklar, kollar uçmuş; bir adam da şakağı yarılmış, lâboratuvar kapısının önünde, elinde anahtar, cansız yatıyor.

Kalabalık arttıkça artıyordu. Ahaliyi yararak, Kemal Mehmetle Orhan Sami ve cüce Ruhi gelince, herkes ev sahibi doktorun etrafını alıverdi. Bu arada, küçük adam, insanların bacaklarının arasından süzülür gibi geçti; yerde yatan cesedin üzerine eğildi. tekallûs etmiş parmakları arasından minimini bir demir parçası çekip çıkardı.

Ve:

— İşte şimdi bu hizmetinden dolayı hakkımı sana helâl ettim. - dedi.

Kalabalığın arasında bir kadın çığlıklar atarak:

— Milyarlar istemem! Sıcak bir yatak, sıcak bir yatak! - diye koşuyordu.

Biri seslendi:

— Polis efendi! Tutsanıza! Neymiş anlasanız a!

Polis omuz silkti:

— Ha pu penum vazifem mitur? - dedi ve ıslık çalarak uzaklaştı.

***

Bir seyyah vapuru Galata rıhtımından kalkmak üzeredir. Merdivenden yukarı, eller cepte, lâkayıt bir adam çıktı. Güvertede yürümeğe başladığı sırada, kalpaklı bir polis, omuzuna dokundu:

— Nereye adaş?

— Ha sen misin, Rıza efentu? Pen seni kelup telûkten çıkarmiş itum... Şimdi sen penu yakalay musun?

— Yok yok... Bunu benden umma... Eğer imdadıma gelip kelepçelerimi çözmeseydin, Köse Eminin bodrumunda feci şekilde ölüp gidecektim... Gene aferin sana... Vicdan sahibi imişsin...

— Ha pazi pazi victan kullanirum.....

— Söyle bakalım... Burada ne işin var?... Gene hazine peşinde misin?

— Hazine tetigün da netur? Köy mitur, kasapa mitur?... Pen Avrupaya giteyrum.

Aynı lâkaydi ile, elleri cebinde uzaklaştı. Polis, arkasından bakarak:

«— Kim bilir gene ne dalavere çeviriyorsun amma, neyleyim, beni kurtardın... Ben de seni yakalamam...» diye içini çekti.

Aynı vapurun sigara salonunda, bir masa etrafında Türklerden mürekkep bir gurup toplanmıştı.

Rahat ve geniş koltuklara gömülmüşler... Hayattan memnun insanlar oldukları her hareketlerinden belli...

Masanın üzerindeki kristal surahilerde renk renk içkiler var. Cüce Ruhi, dolu bir kadehi havaya kaldırdı.

— Yeni gelinlerle güveyilerin şerefine içiyorum...

Hepsi de onu taklit ettiler.

Kemal Mehmet:

— Aziz dostumuz! — diye söze başladı. — Bu akşam ne kadar içseniz sesini çıkarmıyacağım. Hekiminiz olmama rağmen sonsuz müsaade... Fakat yarından itibaren alkolün yudumu yasak! Yok, yok... İtiraza kalkmayın... Bu fedakârlığı bizim için yapacaksınız... Sizi daha uzun seneler aramızda görmek istiyoruz... Hayatınız kendinizden fazla bize aittir... Bir daha katiyen içmemeğe, bilhassa bana sormadan içmemeğe söz vermelisiniz...

Küçük adam başını önüne iğdi. Sonra, güç bir işe karar vermiş insanların ifadesile, evvelâ gişelere, der ken dostlarının yüzüne baktı. Cevap bekliyen bir sabırsızlıkla kendisinden gözlerini ayırmıyorlardı. Ruhi, gönüllü olarak harbe giden bir kahraman feragatile küçücük ellerini doktorun avuçlarına bıraktı.

— Söz veriyorum! — dedi. — Gerçi şimdiye kadar kendi kendime bir çok defalar söz verdim. Fakat maalesef tutamadım. Size verdiğim sözü tutacağım. Bundan sonra müsaadeniz olmadan içmiyeceğim... Hoş, kendi hesabıma hayatıma kıymet vermiyorum; diri diri gömülmekten mucizeyle kurtulduktan sonra bedava yaşıyorum demektir. Nihayet bana düşen vazifeyi de yapmış sayılırım. Yaşamak veya ölmek benim için müsavi... Amma, mademki sizler öyle istiyorsunuz...

Bakışlarında sevinç ve minnet vardı. Gözleri dolmuştu.

Handan yerinden kalktı. Onun koltuğunun arkasında durdu. Ellerile Ruhinin omuzlarını okşıyarak:

— Hepsinin namına size teşekkür ediyorum... — dedi. — Saadetimizi size borçluyuz... Servetimizi de... Üstelik ben hayatımı da size medyunum... Beni, mazinin yükü altından kurtaran sizsiniz... Sayenizde yaşıyorum... Sayenizde mesudum... Ve öyle sanıyorum ki siz olmasanız tam mânasile bahtiyar olamıyacağım...

Cüce Ruhi Handanın temasile ve bu sözlerile mestolmuş gibiydi. Tatlı bir musiki dinler gibi sesini dinledi. Boynunu bükerek:

— Benim de en büyük zevkim sizleri memnun görmek olacaktır! - dedi.

Vapur halatlarını çözdü, Bir kılavuzun yardımile ağır ağır rıhtımdan uzaklaştı. Beş kişilik grup, küpeştelere dayanarak İstanbulun manzarasını seyrettiler.

Şayeste:

— Bilmem nedense içimde yine bir hüzün var! — dedi. — Acaba Çocukları bıraktığımızdan mı?

— Adam sen de... Nasıl olsa gene dönecek değil miyiz?... Âzamî 3 ay sürecek bir ayrılık... Balayı seyahatimiz ilânihaye devam edemez elbet... Biraz gezip oyalanıp şu kötü hâtıralardan uzaklaştıktan sonra lâboratuvarımızın bu sefer harikulâdesini memleketin ortasında kuracağız... Sultan Hamidin hazinesini bu yurdun hayrına sarfedeceğiz...

Genç kadın Cüceye döndü:

— Hani şu hazineyi nasıl çıkardığınızı hareketimizden sonra anlatacaktınız?... İşte zamanı geldi... değil mi, Handan? Merak ediyoruz...

Orhan Sami, içten gelen bir kahkaha attı:

— Tabiî... — dedi. — Kadın tecessüsü... Hoş görmeli!

(Arkası var)

YENİ NEŞRİYAT:

Türkçe - Almanca lûgat
(HEUSER - ŞEVKET)

Uzun yıllardanberi yüksek mühendis mektebinde ve teknik okulunda Almanca öğretmenliği yapan İstanbul Alman lisesi muallimlerinden Fritz Heuser, Türkçe - Almanca lûgatini ehemmiyetli bir surette genişleterek ikinci bir tabı halinde tekrar bastırmıştır. Bu tabıda bugün kullanılmıyan kelimeler yerine kullanılan yeni sözlerin bulunmasına bilhassa dikkat edilmiştir. Lûgat ayrıca riyaziye, hayvanat, nebatat ve tıbba ait birçok yeni kelimelerle zenginleştirilmiştir. Lûgatin hazırlanmasında üniversite ordinaryüs profesörlerinden Dr. Ritter gibi yüksek salâhiyet sahibi bir ilim adamının yardımı temin edilmiştir.

Bu faydalı eser Universum matbaasında basılmıştır. Bezden ciltli olarak satış fiati 10 Türk lirasıdır.

★ Eminönü Halkevinden: Evimiz Temsil şubesinin hazırladığı Kıral Ödip piyesi 28/11/1942 cumartesi günü gece saat (20) de Evimiz salonunda başlıyacaktır. Davetiyeler Büromuzdan alınabilir.

***

★ Eminönü Halkevinden: Spor şubesi idare hey'etinden inhilâl eden iki âza yerine yeniden intihap yapılacağından şubeye kayıtlı bütün âzaların 4/XII/1942 cuma günü saat 18 de Halkevine teşrifleri rica olunur.

***

★ Beyoğlu Halkevinden: 1 — Halkevimizde parasız Türkçe derslerine kayıt ve kabul ay başına kadar devam edecektir. İstekliler her gün idareye müracaat edebilirler.

Bursa sulh hukuk mahkemesinden: 942/60

Bursanın Cami Kebir mahallesinde Çıkrıkçı sokağında kâin bir tarafı Hamam sokağı ve bir tarafı Şekerciler sokağı bir tarafı Receb ve Hüsnü dükkânları ve bir tarafı hamam ile çevrili evkafa icareli (30) pafta 461 ada 13 ve 14 parsel (55) buçuk metre murabbaı arsanın iki caddeye nazır cephesinde 40 metre murabbaı camlı çerçeveleri müştemil ve (2250) lira kıymeti muhammeneli bir bab dükkân (20) hisse itibarile (5) hissesi Şemsettin kızı Huriye ve 3 hissesi İsmail kızı Rahime ve 3 hissesi Hacer ve 3 hissesi Firdevs ve 3 hissesi İsmail oğlu Ali ve üç hissesi Münevver uhdelerinde olub mezkûr dükkânın tamamı şuyuun izalesi için açık arttırma ile 15/12/942 tarihine rastlayan salı günü saat 15 den 16 ya kadar Bursa ikinci sulh hukuk mahkemesinde satış memurluğunca yapılacağından alâkadar ve müşterilerin kıymeti muhammenesinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesile gelmeleri ve arttırma bedeli muhakemece kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdride en fazla arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere (10) gün daha temdit ile arttırmanın 25/12/942 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 den 16 ya kadar tekrar müzayede olunarak en çok arttırana ihalesi icra edileceği ve şartname tarihi ilândan itibaren mezkûr mahkemede herkese açık bulunduğu ve irtifak hakkı olanlar ve ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını müsbit evraklarını (15) gün içinde satış me'muriyetine bildirmeleri ve aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedeli paylaşmasından hariç kalacakları ve belediyeye ait dellâliye resmi ile ihale karar pulu ve tezkere ve kazanç vergisi ve evkafa ait taviz bedeli alıcıya ait olduğu ilân olunur.

Zayi — Emniyet Sandığındaki 75 numaralı vadesiz tasarruf hesabında kullanmakta olduğum mührümü zayi ettim. Yenisini kazdıracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Küçükçekmece Safa Yolu Yeni mahallede Kadri kızı Emine Karataban

Zayi — İstanbul emniyet dördüncü şubeden aldığım 31/6309 numaralı ikamet tezkeresini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Gulâm oğlu Ali Gulâmzade

Zayi — Emniyet Sandığına 35821 ve 42078 sayılı bonolarla tevdi ettiğim paralar için kullanmakta olduğum mührü zayi ettim. Yenisini yaptıracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mustafa Demiröz

Kars'ta tıbbî müsamereler

Kars doktorları kış devresi aylık tıbbî müsamereleri Ordu Evi salonunda Askeri hastane başdoktoru Jinekolog Saim Sağlık'ın açış sözü ile başlamış ve mıntakayı sıhhî teftişe gelen kıymetli misafir Ordu Sıhhiye mütehassısı operatör tuğbay Necati Altıntaş'ın reisliğinde devam etmiştir.

Ordu veteriner mütehassısı albay Selim Bayav ile beraber garnizonun sivil ve asker bütün doktorları, diştabipleri, eczacı ve veterinerlerinin hazır bulunduğu bu tıbbî toplantıda operatör Salâhattin Baş (Harp cerrahisinde erken müdahalenin faydaları) ndan bahsederek bazı vakalar göstermiş, dahiliye mütehassısı Sedat Altuğ, Sulfamidlerin muzır tesirlerini hulâsa etmiş ve nisaiye mütehassısı Saim Sağlık (Üç hafta geciken ateşli bir dış gebelik vakası ameliyatından sonra kan vermenin (Kurtarıcı tesirinden) bahsetmiştir.

Bu mevzular üzerinde pek hararetli, istifadeli münakaşalardan sonra Sıhhiye mütehassısı Altıntaş'ın ordu sıhhiye hizmetinin önem ve başarıları hakkında kısa, veciz bir söylevile toplantı sona ermiştir.

Kış devresi tıbbî toplantıları Doğumevi salonunda devam edecektir. Müsamere her ayın ikinci çarşamba günü saat 5 de başlanacaktır.

Bursa sulh hukuk mahkemesinden: 942/62

Bursanın Şerefettin Paşa mahallesinde Tek sokakda 13 No. evde Mehmet oğlu Mehmet Bağrıkanile Elmalık mahallesinde 27 No. evde Mehmet Şecaetttin Evrenus arasında müşterek olup kabili taksim olmadığından şuyuun izalesi için satılarak bedelinin hissedarlara hisseleri nisbetinde paylaştırılmasına Bursa ikinci sulh hukuk mahkemesinin 17/9/942 tarih ve 942/1121 No. ilâmile karar verilen Bursada Elmalık mahallesinde ve sokağında 27 kapı No. ve tapuca 526 ada 35 parselde kayıtlı yarısı kârgir iki katlı fevkani iki oda ve bir sofa ve tahtani iki oda ve bir sofa ve bir mikdar bahçe ve Gökdere suyunu havi (1780) lira kıymeti muhammeneli dosyasında mevcut ehli vukuf raporundan anlaşılan bir bap evin yarısı Mehmet oğlu Mehmet ve diğer yarısı Mehmet Şerefettin uhdelerinde olup mezkûr evin tamamı tarihi ilândan itibaren 20 gün müddetle açık arttırmaya ile 15/12/942 tarihine raslayan salı günü saat 15 den 16 ya kadar Bursa sulh hukuk mahkemesinde satış memurluğunca yapılacağından almak isteyenlerin kıymeti muhammenesinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en fazla arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit ile 25/12/942 tarihine raslayan cuma günü saat 15 den 16 ya kadar tekrar müzayede olunarak en fazla arttırana ihale dileceği ve şartname tarihi ilândan itibaren mezkûr mahkemede herkese açık bulunduğu ve irtifak hakkı olanlar ve ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını müsbit evraklarını 15 gün içinde satış memuriyetine bildirmeleri aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedeli paylaşmasından hariç kalacakları ve belediyeye ait dellâliye resmi ile ihale karar pulu tezkere ve ferağ harcı ve evkafa ait taviz bedeli alıcıya ait olduğu ilân olunur.

Karar hülâsasıdır

İhtikâr 942/474

Millî korunma kanununa muhalefetten Beşiktaş Köprü başında 17/1 numarada sebzecilik ticaretiel meşgul Dede oğlu Ali Yaşe hakkında İstanbul ikinci millî korunma mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan millî korunma kanununun 31/2, 59/3, 4 ve 63 üncü maddeleri mucibince beş lira para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle de dükkânının kapatılmasına ve hüküm katileştiğinde ücreti suçluya ait olmak üzere karar hülâsasının Akşam gazetesinde neşredilmesine 27/8/942 tarihinde karar verildi. (1798)

Zayi — Güzel Sanatlar Akademisinden 14/9/937 tarihinde aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

22 numarada mukayyet Ekrem Öğet

Zayi — Güzel Sanatlar Akademisi yüksek mimari şubesinden aldığım şebekeyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

2946 No. lu Münir Arısan

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Satış B.	Muvakkat Te.	Semti, mahallesi	Sokağı	Cinsi	No. Es.	No. Y.	Hisse Mik.	Tamamı Mr.	Ds	
Lira Kr.	Lira Kr.									
118 20	8 90	Beyoğlu İnönü	Dolapdere ve Babil.	Ahşap Hane.	146	134				
					148	136	3/12	31	75	
130 70	9 85	» »	» »	»	150	138	3/12	55	25	
88 68	6 70	» Kalyoncu kulluğu	Ömer hayam..	»	1 3	1	9/36	71	50	
142 75	10 75	» Kuloğlu	Altıpatlar	Arsa	5	5	1/ 4	80	00	
5000 00	375 00	Ortaköy Mecidiye	Büyük Ayazma Çayır	İki ev metruk ahır ve ağaçlı kuyulu bostan	1 8 8 19	30) 30/1) 30/2)	Tam.	970	00	Hududu: Bir tarafı Çayır sokağı ve Hacı Papa, Nevrikyan Nişan bahçeleri, Simon tarlası ve bir tarafı Balmumcu çiftliği, diğer tarafı Kosti bahçesi, Yahudi mezarlığı, Ayazma sokağı.

Yukarıda mahalle, sokak ve kapu numaraları ile hisse mikdarları yazılı ahşap ev, arsa ve bostanın mülkiyetleri peşin para ile satılacağından on beş gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhaleleri 14/12/942 pazartesi günü saat on beşde Beyoğlu Vakıflar İdaresinde yapılacaktır. İsteklilerin hizalarında yazılı muvakkat teminat akçelerile birlikte Akarat Mahlûlât kalemine müracaatları. (1812)

Bütün nebati yağ tasirhanelerinin ve müstahsillerinin nazarı dikkatine

İzmir İncir ve üzüm tarım satış kooperatifleri birliğinden:

1 — 16/11/1942 tarihinde yürürlüğe giren 4307 sayılı kanun gerekince bütün zeytinyağı vesair nebatî yağları istihsal eden sınaî müesseselerden ve muamele vergisi karşılığı olarak tesir ve istihsal ettikleri yağların yüzde on iki buçuğu Devlet hesabına aynen alınacaktır.

2 — Yine 14/11/1942 tarihinde yürürlüğe giren 393 sayılı koordinasyon kararnamesi gerekince istihsal edilen yağların yüzde 15 i hükûmetçe tesbit edilen fiatlerle ticaret Vekâleti nam ve hesabına satın alınacaktır.

3 — Bütün memleket dahilinde birinci ve ikinci maddelerde zikredilen yağların tesellümü, depolanması, tevzii ve ikinci maddedeki yağların tesellümünü müteakip bedellerinin tediyesi işile Birliğimiz tavzif edilmiştir.

4 — Ege bölgesinde bu iş Birliğimiz tarafından doğrudan doğruya ve diğer bölgelerde Birliğimiz namına aşağıdaki teşkiller tarafından yapılacaktır:

Marmara bölgesi - Bursa Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından

İstanbul ve Trakya bölgesi - İstanbul Ticaret Ofisi tarafından

Adana, Mersin ve Hatay bölgeleri - Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından.

Gaziantep Bölgesi - Gaziantep Fıstık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından.

5 — Tesellüm ve ödeme işlerinin biran evvel yapılabilmesi için, adı geçen kanun ve kararnameye tevfikan zeytinyağ vesair nebatî yağ müstahsillerinin hükûmetçe satın alınacak yüzde onbeş yağ mahsulü için mal sahiplerin en büyük mülkiye âmirine vermekle mükellef bulundukları beyannamelerin birer suretini Birliğimize veya diğer bölgelerde Birliğimiz namına hareket edecek olan dördüncü maddede yazılı teşkillere göndermeleri kendi menfaatleri iktizasıdır, ve ehemmiyetle tavsiye olunur. Bu suretle bu yağların biran evvel tesellümü için tarafımızdan tedbir alınarak bedellerinin süratle tediyesi mümkün olacaktır.

6 — Tasirhaneler ve mengeneler de muamele vergisi olarak Birliğimize veya adları yukarıda yazılı teşkillere teslim edecekleri yağların cins ve miktarını ve ihtiyaçları olacak kapları vaktinde bildirerek bunların biran evvel kaldırılmasını ve bu suretle fabrikalarının normal çalışma imkânlarının azaltılmamasını kendileri temin etmiş olacaklardır.

7 — Verilecek beyannamelerin aynen alınacak muamele vergisi karşılığı yağlar için Teşrinisani 16 dan ve satın alınacak % 15 ler için Teşrinisani 14 tarihinden itibaren istihsal edilmiş ve edilecek yağlar için tanzim edilmesi lâzımdır.

Fazla malûmat için her zaman doğrudan doğruya mektup ve telgrafla Birliğimize müracaat edilmesi.

Telgraf adresi Tarım İzmir - Posta kutusu: 220
Telefon numarası 3118

Deri ve Barsak Arttırma ilânı

Türk hava kurumu İstanbul vilâyet subesinden:

Kurban bayramında teşkilâtımız tarafından toplanacak deri ve barsaklar pazarlık suretile ayrı ayrı arttırmaya konulmuştur.

2/12/942 çarşamba günü saat onda arttırılması yapılacak olan fiat muvafık görülürse ihale edilecektir. Taliplerin nakit veya Devletçe muteber bir banka mektubu olarak deri için bin beş yüz, barsak için de üç yüz lira muvakkat teminat akçelerile mezkûr gün ve saatte Cağaloğlundaki şube merkezinde bulunmaları.

Şartnameleri arzu edenler vilâyet şubesine müracaatla alabilirler. (1562)

Memur alınacak
Hariciye vekâletinden

Hariciye Vekâletine, talimatnamesine tevfikan müsabaka ile 11 inci dereceden memur alınacaktır.

Müsabaka imtihanı 14 birinci kânun 1942 pazartesi günü saat 9,30 da Hariciye Vekâletinde yapılacaktır.

Müsabakaya iştirâk için taliplerin memurin kanunun 4 üncü maddesindekilerden başka aşağıda yazılı evsafı da haiz olmaları lâzımdır.

Hukuk, mülkiyenin siyasî ve idarî şubelerinden ve fakülte derecesindeki yüksek ticaret mektepleri veya hariciye mesleği ile alâkası bulunan mümasil ecnebi yüksek mekteplerinin birinden mezun olmak ve yaşı otuzu geçmemiş bulunmak.

Askerliğini yapmamış olup da her hangi bir suretle muvakkaten tecil edilmiş olanlar imtihana girebilirler. Ancak muvaffak oldukları takdirde askerliklerini yapıp dönünceye kadar namzet olarak kalırlar.

Müsabaka imtihanı şöyledir:

1 — Türkçe ve Fransızcadan tahrir ve terceme (eleme)

2 — Hukuku medeniye, hukuku düvel; hukuku hususiyei düvel, iktisat, maliye ve tarihi siyasî (1715 den zamanımıza kadar) (tahriri ve şifahî)

3 — Üssü mizanı doldurmak şartile (alınacak adede göre) en fazla numara alanlar müsabakayı kazanmış olacaklardır. (Müsavat halinde Fransızcadan başka bir ecnebi diline vukuf sebebi rüchandır.)

Taliplerin mektep şahadetnameleri, askerlik vesikaları, iyi durum ve sağlık kâğıtlarile hüviyet cüzdanları veya tasdikli suretlerinin bir istida ile 4 Birincikânun 942 akşamına kadar Vekâlet sicil ve memurin dairesi umum müdürlüğüne tevdi etmeleri lâzımdır. (Bu tarihten sonraki müracaatlar kabul olunmaz.)

Dikkat: Tarihi siyasî gelecek seneki imtihanda 1648 den zamanımıza kadar olan devreyi ihtiva edecektir. (1669)

Üniversite Rektörlüğünden:

Tıp fakültesinde: Hayatî ve Tıbbî kimya, Hijiyen Patolojik Anatomi, üçüncü iç hastalıkları, Fen fakültesinde: Umumî Botanik, Galenik, Sınaî kimya, Hukuk fakültesinde: Devletler hukuku, ve İktisat fakültesinde: İktisat, İşletme doçentlikleri açıktır. İsteklilerin yabancı dil imtihanları 28/1/943 perşembe günü saat 9 da yapılacaktır. Namzetliği Vekillikçe kabul edilenler tezlerini derhal Jüri heyetine vermeğe mecburdurlar.

İsteklilerin sıhhat raporu, beş fotoğraf, nüfus tezkeresi örneği ve ilmî hüviyetini gösteren fişlerile (fişler tedris işleri kaleminden istenecektir.) 21.1.943 tarihine kadar Rektörlüğe baş vurmaları. (1769)

İstanbul jandarma satın alma komisyonundan:

Tafsilâtlı evsafı şartnamesinde yazılı bir adet ve 1925 lira tahmin bedelli elektrik motorile akuple edilmiş 22 milimetre deler makkap tezgâhı 1.12.942 salı günü saat 15 de İstanbul - Taksimde jandarma satın alma komisyonumuzda açık eksiltme ile alınacaktır. Muvakkat teminat 144 lira 38 kuruştur.

Şartname her gün komisyonumuzdan parasız alınır. İsteklilerin vesika ve teminat mektup veya makbuzlarile eksiltme gün ve saatinde komisyonu-

Tütün ve içki bayilerinin dikkat nazarına

İnhisarlar İstanbul Baş müdürlüğünden:

28/11/942 sabahı her bayi elinde mevcut sigara ve içkilerin ve ispirtoların nev'i ve şişe hacımları itibarile mevcutlarını birer beyanname ile aynı gün akşamına kadar en yakın İnhisarlar deposuna bildirmeleri ilân olunur. (1791)

Açık içki satan bayilerinin nazarı dikkatine

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçkili lokanta, birahane, gazino, Bar ve emsali mahallerde açık olarak içki satan bayiler ellerinde mevcut içkileri satabileceklerdir.

Ancak 28, 29/11/942 cumartesi ve pazar günleri akşamları ellerindeki mevcutlarını birer beyanname ile açık bulundurulacak olan depolarımıza vermeğe mecbur oldukları ilân olunur. 1826

Puvantör ve anbar memuru alınacak

Münakalât Vekâleti devlet limanları işletme umum müdürlüğünden

Kadromuzda münhal bulunan puantörlük ve anbar memurluğu için 3 birinci kânun 942 günü saat 15 de umum müdürlük merkez binasında yapılacak imtihan ile lüzumu kadar memur alınacaktır.

Aranılan şartlar:

1 — Memur olabilecek kanunî evsafı haiz olmak ve 35 yaşını geçmemek,

2 — Filen askerliğini yapmış bulunmak,

3 — Orta mektep mezunu olmak,

4 — Sıhhî durumu bu vazifelere müsait bulunmak,

5 — Yukarda yazılı vesikaları ve dörder adet fotoğrafları ilişik olarak bir dilekçe ile umum müdürlüğe 1 birinci kânun 942 akşamına kadar müracaat etmiş olmak lâzımdır. «1621»

SEFALİN
NEZLE - GRİP - BAŞ - DİŞ
Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser. Her Eczaneden Arayınız.

LİMON ÇİÇEKLERİ HASAN KOLONYASI ÇIKTI

Avrupa ve Amerikada bile emsaline tesadüf edilmiyecek derecede nefis 90 derece limon çiçekleri HASAN kolonyası büyük fedakârlıklar neticesi istihzarına muvaffak olmuştur. HASAN Deposu ve şubelerinde cep şişesi 50 - 1/16 - 80 - 1/8 150 - 1/3 300 - 1/2 475 - 1 kilo 900 kuruşa satılığa çıkarılmıştır. NESRİN Limon çiçekleri dahi çıktı. Fiatleri şunlardır. Cep şişesi 35 - 1/16 60 - 1/8 100 - 1/4 175 - 1/3 225 - 1/2 275 bir kilo 525 kuruştur.

Beyoğlunun en şık ve en nezih

MASARİK

Salonunda Aperatifinizi alınız. Hoş bir vakit geçirmiş olursunuz.

Her Akşam MASARİK ve arkadaşları

DİZOR: HRİSTO MNIMATİDİS ve Tenor AVYERİS.

Aperitiften sonra da saat 10 dan itibaren açılan

STUDYO'da Dans ediniz.

MASARİK ve Arkadaşları. Telefon: 43848

YENİ ÇIKTI

BRİÇ

KONTRAKT - PLAFON DEKLARASYON ve OYUN

Bu kitap, Briç oyununun Deklârasyon prensiplerini ve kâğıtların nasıl oynanacağını açık bir lisanla ve etrafile izah etmektedir. 230 sahifeden ibarettir. Fiati 150 kuruştur. Her kitapçıda bulunur.

Satış yeri: **SEMİH LÜTFİ KİTABEVİ**

ALMAN TEKNİĞİNİN YARATTIĞI BİR HARİKA

TE KA DE

TE KA DE RADYOSU

Uzun ve devamlı tetkik ve tecrübeler mahsulüdür.

Osman Şakar ve Şk.

Bankalar Cad. No. 59

Umumî mümessili

A. V. MENGER

Asicurazzioni Generali Han No. 31

TAKSİTLE SATIŞ

TE KA DE

Radyodan anlıyan makinesi

1 — 'Tam «Süperheterodique» alıcı

2 — Devasa kudretli bir makine.

3 — Seste sadakat ve kudreti yüksetilmiş son sistem lâmbalar.

4 — Ses ve ton ayarı ve parazit kesme tertibatı.

5 — Sarfiyatta tasarruf.

6 — Munzam oparlör ve gramofon tertibatı.

7 — Yeni sistem termik sigorta

8 — 13 metreden itibaren kısa dalga.

9 — Yüksek randımanlı antifeding tertibatı.

10 — Pürüzsüz musiki.

En makbule geçecek hediye

Dünyada büyük şöhret kazanmış İngiliz markalı bir

PARKER

DOLMA KALEMİDİR.

Her kırtasiye ve büyük mağazalardan isteyiniz.

MARVİN

isviçrenin maruf presizyon saati

Beyoğlunda Lion Diamandştayn

Galata'da: OSMAN ŞAKAR ve Şki.

Müesseselerinde satılmaktadır.

Ne zaman olsa sizin terziniz

Tüccar Terzi BEKİR YILMAZ

olacaktır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 198/2

İyi bir göz mütehassısına ihtiyacınız olduğu gibi, fennî bir gözlükçüye de ihtiyacınız vardır.

FENNÎ GÖZLÜKÇÜ

ZİYA AKSU ve Şki

(Eski İsmail Hakkı)

Gözlük reçeteleri fennin en son şartları dahilinde kemali dikkat ve itina ile yapar. ZEISS PUNKTAL gözlük camları ve en son model gözlük çerçeveleri bulunur.

ADRES: İstanbul Sultanhamam Yenicami caddesi, No. 22

ŞEKER

Vucuda en nafi gıda olduğu kadar

GÖZEN

Güzellik sütü de cilde en elverişli bir müstahzardır...

Ürolog - Operatör

Dr. SUPHİ ARIN

İdrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Taksim Sıraselviler caddesi No. 59. Telefon: 49284

DEVA

KAŞELERİ

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA,

Ve bütün ağrıları derhal keser

Sıhhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

---

30 senedenberi Meşhur bir Güzellik reçetesi

En sert ve en donuk bir cildi yumuşatıp beyazlatmak, siyah noktaları gidermek ve açık mesameleri sıklaştırmak için (Beyaz renkteki yağsız) Tokalon Kremini - uzun seneler tecrübelerini geçirmiş güzellik reçetesini - kullanınız.

Tokalon Kremi

Temiz kullanılmış

Satılık Elbiseler

Bir siyah, bir Gri bir Fantazi 3 palto, bir frak takımı, 2 smoking takımı, bir jaket atay ta ve Redingot satılıktır. Çarşamba ve Redingit satılıktır. Çarşamba ve pazar günleri öğleden evvel görülebilir. Fiyati toptan 800 liradır.

Moda Deniz Kulübü kapıcısı Şevki'ye müracaat.

POKER

TRAŞ BIÇAKLARI

Cildi tahriş etmez, cildi yumuşatır.

Her yerde POKER traş bıçaklarını arayınız.

Halka Mahsus Sıhhî Eser

KADINLARDA, ERKEKLERDE

Belsoğukluğu

hastalığı ve tutulmamak çareleri. Yazan: Dr. CAFER TAYYAR KANKAT. Tevzi yeri: İNKILÂP KİTAPEVİ.

DANSLI MATİNELER

ÖZGÜRÜN

Ateş Böceğinde

Her Cumartesi ve Pazar saat 17,30

Pek yakında KOKTEYL SAATİ sürpriz

Her Pazartesi ve Perşembe günleri

Mum Geceleri, Tenbel Gölgeler!...

Reveyon ve Yılbaşı Gecesi için büyük sürprizler hazırlanıyor.

Adres: Galatasaray Yeniçarşı caddesi

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

FORTOBİN

S. ve İ. MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAIZDİR

HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228

REÇETE İLE SATILIR

SAYIN HASTANE BAŞHEKİMLERİNİN

NAZARI DİKKATİNE:

Bozulmuş alâtı cerrahiye tamir edilir nikelâj ve Kromaj yapılır.

Dr. HALİL SEZER KARYOLA

ve Madeni Eşya Fabrikasına Müracaat

Adres. Sirkeci Demirkapı Cad. No. 7

Evvelâ dönemeçli şekilde sarılmış bir tel tekrar aynı şekilde sarılır. Neticede.

2½ santim uzunluğunda bir telde 3.600 sargı husule gelir. Bu da tekrar birbirine temas etmiyen yüzden fazla dönemeci ihtiva eder. Bu ameliye gözle tefrik edilemez.

Faydası:

Mümkün olduğu kadar cüz'i soğutma sathına mukabil azamî ışık teminî. Bunun için

OSRAM - D - AMPÜLLERİ

Az cereyana mukabil **bol ışık** verir.

Öksürük ve bronşiti

TURAL

Komprimeleri derhal geçirir.

Kutusu 35 kuruştur.

İstanbul Belediyesi ilânları

Şehir Tiyatrosu Dram kısmı Sahne çatısının ta'miri (2490) No. lu kanunun (46) ıncı maddesinin (B) fıkrasına tevfikan pazarlıkla yaptırılacaktır.

Keşif bedeli «1954» lira «93» kuruş ve teminatı «293» lira «25» kuruştur. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir.

İhale 30/11/942 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır.

Taliplerin teminat makbuz veya mektupları Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları Fennî ehliyet ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalariyle ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (1791)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Takriben 1500 adet palto pazarlık usulü ile diktirilecektir.

2 — Muvakkat teminat maktuan 285 liradır.

3 — Pazarlık 2/12/942 çarşamba günü saat 15 de Metro Hanın 5 inci [illegible] toplanacak olan komisyon huzurunda yapılacaktır. ««1685»

Yalnız bir defa için 3 lira gönderirsiniz

Hayatınız müddetince ak saçlarınızı istediğiniz renge kendi kendine boyayabilirsiniz.

Stajlarımı Pariste yaptım. Para ile saçlarınızdan bir parçayı gönderirken istediğiniz rengi de lûtfen yazınız.

ADRES: İstanbul posta kutusu No. 427, Taşra ile de muhabere edilir.

Profesör NİMET SELÇUK

Sümer Bank

YERLİMALLARPAZARLARI

MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

ithal mallarının serbest satışa çıkarıldığı hakkında

Halkımızın giyim ihtiyaçlarını ithal mallariyle de karşılamak üzere Manifatura İthalâtçıları Birliğinden aldığımız

Gömleklik, pijamalık, muhtelif basmalar ve salapur çeşitleri

Bahçekapı, Beyoğlu, Kadıköy, Karaköy mağazalarımızda satışa çıkarılmıştır.

Serbest satılan bu mallardan istediğiniz kadar alınabileceği sayın halkımıza arzolunur.